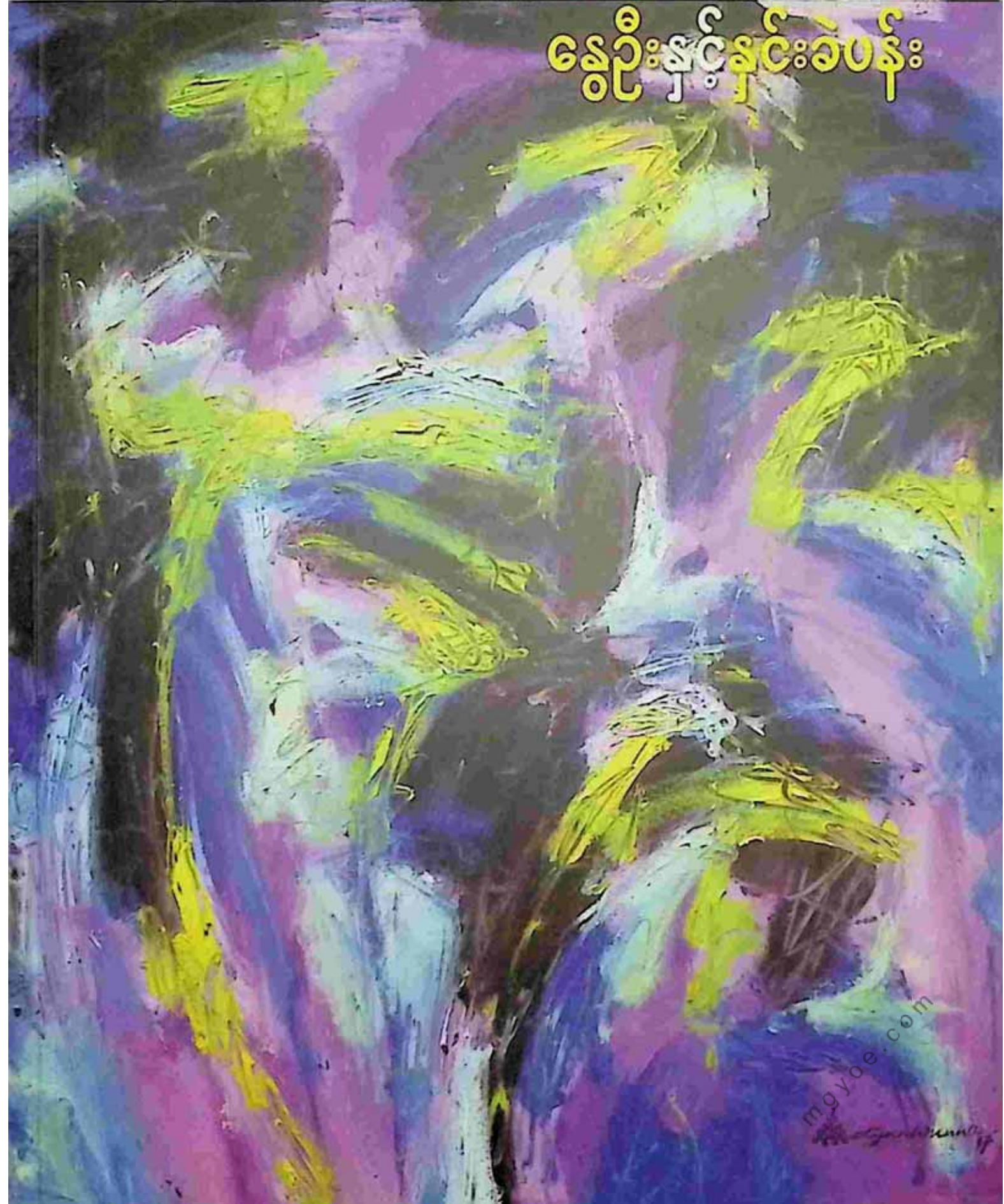

မိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ
mgyoe.com

ဒဂုန်တာရာ

အမှတ်တရ၊ ပေးစာ၊ ခရီးသွားအတွေးမျှား

ရွှေဦးနှင့်နှင်းခဲပန်း

mgyoe.com

mgyoe.com

အမှတ်တရ၊ ပေးစာ၊ ခရီးသွား၊ အတွေ့မျှား

ISBN9789997113894
DGT14
9 789997 113894
2,700.00KS

မွန်ဒီနှင့်ဒိုင်သန်း အုပ်စုတရား

မျက်နှာပုံပန်းချီ - လင်းဝတ္ထု

စာမျက်နှာ ၂၀၂+ မျက်နှာ၊ ၁၄ . ၅ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ဘင်္ဂလား တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မရိုးရိုးလမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၈၊ နိုဝင်ဘာလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်စု ၅၀၀

ရောင်းစွဲ ၂ ၇ ၀ ၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

ဧည့်သည်နှင့်နှင်းခဲပန်း
ဒဂုန်တာရာ

မထမအကြောင်း ၂၀၁၁

mgyc.com

1-800-451-4242
www.mgyc.com

1-800-451-4242
www.mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

ပေးစာ

- ၁။ သမီးဒေဝီထံသို့ပေးစာ ၃
- ၂။ ဖရက်ဒရစ် တော်ဘုရားလေးသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာ ၈
- ၃။ အယ်ဒီတာထံပေးစာ ၁၃

ခရီးသွား

- ၁။ မန္တလေး ၁၇
- ၂။ ဖားစည်၊ ခေါင်ရည်ချိုရုံနှင့် ကျော်ဂျီယန်အက္ခရာ ၃၁
- ၃။ ရှမ်းပြည် ၃၉
- ၄။ မဲနယ်တောင်စိမ်းပြာရောင် ၅၀
- ၅။ နွေရက်၌ တောတောင်တို့နှင့် ပွေ့ဖက်ခြင်း ၅၈

အတွေး

- ၁။ မာန ၇၃
- ၂။ နွေဦးနှင့် နှင်းခဲပန်း ၇၆
- ၃။ စာအုပ်နှင့် စာဖတ်ခြင်း ၈၅
- ၄။ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက် ၈၈
- ၅။ စာဖတ်ခြင်း ၉၃

- ၆။ ဗော်လဂါလှေသမား ၉၈
- ၇။ ဒဂုန်တာရာ၏ အမှာ ၁၀၃

အမှတ်တရ

- ၁။ စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်၏ ကြယ်ရောင်လရောင် ၁၀၉
- ၂။ ကိုလိုနီခေတ် ကောလိပ် ကျောင်းသားဘဝ ၁၁၄
- ၃။ တရုတ်ခမောက်နှင့် အဘိုးအို ၁၁၉
- ၄။ အထိမခံ၊ အရေးတော်ပုံရာဇဝင်နှင့် လုပ်ကြံမှုကြီး ၁၂၂
- ၅။ ဒီဇင်ဘာမွေးနေ့ ၁၂၈
- ၆။ အနိုင်မခံကိစ္စ သမိုင်းရေး ၁၃၃
- ၇။ အာရှစာရေးဆရာညီလာခံတွင် မြန်မာပြည်၏ ကဏ္ဍ ၁၄၀
- ၈။ ဘူတာရုံကြီးပလက်ဖောင်းမှာ ၁၅၁
- ၉။ တာရာစကား ၁၅၄
- ၁၀။ ကျွန်တော်၏ သံတမန်မိတ်ဆွေများ ၁+၂ ၁၆၁
- ၁၁။ အိမ်လွမ်းစိတ္တဇ ၁၇၃
- ၁၂။ ဆယ်နှစ်ကလျာ လှပပါစေ ၁၈၀
- ၁၃။ နေကြာပွင့်မှ ချယ်ရီပွင့်သို့ ၁၈၅
- ၁၄။ ပိုးစိမ်းဖြူ လက်ယိုစက်စိန်ပွင့် ကြယ်နှင့်ယိုးမှာ ၁၉၄

၂၀၁၉ ခုနှစ်ဟာ ဆရာဒဂုန်တာရာရဲ့ ရာပြည့်နှစ်
ဖြစ်ပါတယ် ...။

လေးစားဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ဆရာရဲ့စာအုပ်တွေကို
ပြန်လည်ထုတ်ဝေကြမယ်၊ စုစည်းပြီး စာအုပ်အဖြစ် မထုတ်
ဝေရသေးတဲ့စာတွေ ရှိရင်လည်း စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေကြ
မယ်ပေါ့။

ဒါနဲ့ ဆရာရဲ့စာတွေကို ရနိုင်သမျှ ရှာဖွေစုဆောင်းခဲ့
ကြတယ်။ ရရှိလာတဲ့စာတွေကို ထုတ်ဝေပြီးသား စာအုပ်
တွေမှာ ပါဝင်ပြီး၊ မပါသေး ဆိုတာကို စိစစ်ကြရတယ်။
အဲဒီမှာ စာအုပ်အဖြစ် မထုတ်ခဲ့ရသေးတဲ့ စာတွေကို တွေ့ရှိ
လာကြရတယ်။ အဲဒီ စာအုပ်အဖြစ် မဖော်ရသေးတဲ့ စာတွေ
ကိုစုစည်းပြီး စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

စာအုပ်အမည်ကိုတော့ ‘နွေဦးနှင့် နှင်းခဲပန်း’ လို့
ပေးလိုက်ကြတယ်။

mgyc.com

mgyc.com

သမီးဒေဝီထံသို့ ပေးစာ

သမီး အဲလေး ...

အိမ်မှာခေါ်တဲ့အတိုင်း 'အဲလေး' လို့ခေါ်လိုက်မယ်။ ကျောင်းနာမည်ကိုတော့ အဘိုးက သိပ်ခေါ်လေ့မရှိဘူး။ အဲလေးလို့ခေါ်ရတာကတော့ သည့်ပြင်လူကတော့ သိမှာမဟုတ်ဘူး။ သမီး မွေးစ၊ သမီးငိုတုန်းက ခါတိုင်းကြားနေကျ အူဝဲ မဟုတ်ဘူး။ အဲဝုတဲ့။ အဘိုးနားထဲမှာ 'အဲဝု' လို့ပဲကြားတယ်။ ဒါနဲ့ အဲဝုကို အင်္ဂလိပ်အသံထွက်နဲ့ ကြားတော့ အဲလ်ဝုဒ်လို့ အသံထွက်လာတယ်။ အဲဒါက စပိန်ဆန်ဆန်ပေါ့ သမီးရယ်။ ဝုဒ်က အင်္ဂလိပ်စကားပေါ့။ အဲလ်က စပိန်အနံ့လေးပေါ့ဗျ။ အဲဒါကြောင့် အဘိုးက အဲလေးလို့ ခေါ်တာလေ။

မဲဇာမှာနေတုန်းကတော့ သမီးကို 'ကွီ' လို့ အများကသိကြတယ်။ ကွီ ဆိုတာ သမီးအမေက ခေါ်တာလေ။ ကွီဝတ္ထုထဲက အမည်။ အဲဒီမှာတော့ ကွီ ကွီနဲ့ အမည်တွင် နေတာပေါ့ဗျ။ အခု ရန်ကုန်ကျောင်းရောက်နေတော့ အဲသည်နာမည်တွေ တစ်ခုမှ မခေါ်ကြဘူးလေ။ အိမ်သားကပဲ ခေါ်တာပေါ့။ ကျောင်းမှာတော့ ဒေဝီပေါ့။

သမီး မွေးစတုန်းက အဘိုးက ချီရဲတာမဟုတ်ဘူး။ စချီလိုက်ကော့ အဘိုးက တုန်လှုပ်နေတယ်လေ။ မချီရဲတာလည်း အကြောင်းရှိတယ်။ အဘိုးငယ်ငယ် ၁၃-၄ နှစ် ကျောင်းသားဘဝက အဘိုးဦးလေးရဲ့သမီးကို ချီဖူးတယ်။ ကျောင်းပိတ်ရင် အဘိုးက အဖေဘက်ကရွာကို သွားတတ်တယ်။ အဲဒါကတော့ ငဝန်မြစ်ကမ်းပေါ်မှာ ရှိတယ်။ သပြေဆိပ်ရွာပေါ့။ အဘိုးဦးလေးရဲ့သမီးက မွေးခါစ၊ ရှိလှရင် လသားလောက်ပဲ။ အဲဒါ အဘိုးက ကပြင်မှာ ခြေထောက်ချထိုင်ရင်း ကလေးကိုချီလိုက်တယ်။ အဲဒါ

ကလေးက အောက်လွတ်ကျသွားတယ်။ အဲဒါ အဘိုးက နမော်နမဲ့နေလို့ ဖြစ်မှာပေါ့။ ကလေးလှုပ်ရှားတာကို သတိမပြုမိလိုက်လို့နေမှာပေါ့။ အဲဒါ ကလေးက ကံကောင်းလို့ ဘာမှမဖြစ်ဘူးဗျာ။

အမြင့်လေ ၄-၅ ပေလောက်တော့ ရှိမယ်။ အဲသည်ကတည်းက အဘိုးက ကလေးမချီရဲတော့ဘူး၊ ကြောက်နေတာ။ အဲဒါ အဘိုးငယ်ငယ်ကလည်း ကလေးတွေနဲ့ သိပ်မနေခဲ့ရဘူး။ ရွယ်တူတွေနဲ့ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတယ်။ အဲ ဂျပန်ခေတ်ကျတော့ ခင်မာလာကို ချီဖူးတယ်။ အဲသည်တုန်းကတော့ ခင်မာလာက တစ်နှစ်လောက်ရှိပြီ။ လွတ်လပ်ရေးပွဲသွားတုန်းက ချီရတာ လက်ကိုညောင်းနေတာပဲ။ ကလေးသဘာဝက လမ်းလျှောက်တတ်စမှာ တယ် မလျှောက်ချင်ဘူး။ အချိန်ချင်တယ်ဆိုတာ သွားတွေ ရတယ်။

နောက်တစ်ခါ အဘိုးဦးလေး မောင်စည်သူရဲ့ ကလေးတွေနဲ့ အတူနေတော့ ကလေးချီရတယ်။ ကလေးချီရတာက အရသာတစ်မျိုး၊ နွေးနွေးထွေးထွေးလေး ပွေ့ပိုက်ထားရတာကိုး။ နောက်တစ်ခါ ချီရတာက ၁၉၆၀ ပတ်ဝန်းကျင်က အငယ်မ ရိုးရိုး။ ရိုးရိုးဆိုတာ ချီသာချီရတယ်။ ၄-၅ နှစ် အရွယ်တောင်ရှိပြီ။ သူက ၉ နှစ်၊ ၁၀ နှစ်လောက်အထိ အချိန်တယ်။ သူတို့ကလေးတွေ ကျောင်းကပြန်လာလို့ အဘိုးက ချီလိုက်တယ်ဆိုရင် 'ဟယ် ဂရေ့စ်ကို သူတို့ဦးလေးက ချီတယ်ဟေ့' လို့ ပြောသံ ကြားရတယ်။

နောက် အဘိုး ဆိပ်ဖလူးရနဲ့ သင်းတဲ့နေရာကပြန်လာတော့ ၁၉၆၀ ဝန်းကျင် မှာ ချီရတာ ဟေမာပဲ။ အဲသည်ကောင်က ပုခက်ထဲမှာ မတ်တတ်ရပ်နေရတယ်။ ပုခက်က ခြံလေးလိုလုပ်ထားတော့ အပြင်ထွက်လို့ မရဘူး။ အဲဒါ သူက နို့ဘူးစို့နေရင် အဘိုးက စတတ်တယ်။ အဘိုးက နို့ဘူးကို ဆွဲထုတ်လိုက်တယ်။ ဆွဲထုတ်လိုက်ရင် ဟယ် ဆိုပြီး ငိုလိုက်တာပဲ။ အဘိုးက ပြန်ထည့်တော့မှ တိတ်သွားတယ်။ ပါးစပ်ကနေ နို့ဘူးကို ထုတ်လိုက် ပြန်ထည့်လိုက်နဲ့ သိပ်သဘောကျတယ်။

အခု သမီးမွေးစကစပြီး ချီရတာ တော်တော်ကြီးကြီးတဲ့ထိပါပဲလေ။ အခုတော့ ဘိုးဘိုး ချီထားတဲ့ကလေးတွေက ကြီးကောင်ကြီးမားနဲ့ ဖြစ်သွားကြပြီ။ အဲသည်ထဲမှာ အသက် ၂၀ ကျော်မှ အချိန်ရတာ ဟေမာဆိုတဲ့ကောင်ပဲ။ သည်ကောင်က အချိန်နေ သေးတယ်။ သိပ်ရယ်ရတဲ့ကောင်။ ကြီးလာလည်း ကလေးစိတ်က ရှိနေသေးတဲ့ကောင်ပဲ။

သမီးလည်း ကြီးလာတဲ့အထိ အချိန်ချင်သေးတာလေ၊ အဘိုး သိတာပေါ့။

မနုဿဉ်ကတော့ အဘိုးကိုရေးဖူးတယ်။ အဘိုးက အံ့မောင်ရဲ့ အန်ဒါဆင် ဘာသာပြန် တဲ့ ရေသူမစာအုပ်မှာ အမှာရေးရင်း ကလေးအကြောင်း ထည့်ရေးတယ်လေ။ အဲဒါကို သူမက အဘိုးအယူအဆကို သဘောမတူဘူး။ မနုဿဉ်က အဘိုးက ကလေးနဲ့ အတူ မနေဖူးလို့ ကလေးအကြောင်း မသိဘူးလို့ ရေးလိုက်တယ်။ အဘိုးကတော့ ပြုံးမိ သေးတယ်။ အဘိုးက ကလေးတွေကို သိပ်စိတ်ဝင်စားတာ။ ကလေးတွေနဲ့အတူ ခေတ်အဆက်ဆက် နေလာခဲ့တာလေ။ အဲဒါ ကြယ်ရိပ် ပန်းနုဝတ္ထုတိုတွေမှာ တတိယ မျိုးဆက်ဆိုတဲ့ဝတ္ထု ရေးလိုက်တယ်။ သမီးလည်းဖတ်ပြီးပါပြီ။ အဲဒါ ကလေးရဲ့ အတွေ့အကြုံကို အခြေပြုပြီး ဇာတ်လမ်းဆင်ထားတာလေ။ စိတ်ကူးရုပ်ပုံပေါ့ဗျာ။

အဘိုးက နမိတ်ပုံဆိုတဲ့စကားလုံး သိပ်မသုံးဘူး။ အဲသည် စိတ်ကူးရုပ်ပုံပဲ သုံးတယ်။ အဲသည်ထဲမှာ မေမိ၊ ချောမောလှပ၊ နွေ့နွေ့၊ သီရိ စတဲ့ အဘိုး ဖြတ်သန်း လာခဲ့ရတဲ့ ကလေးတွေရဲ့ စိတ်ကူးရုပ်ပုံကို ဖွဲ့နွဲ့ထားတာ။ ကလေးကို စိတ်ဝင်စားတာ လူ့သဘာဝကိုတွေ့ရလို့။ ကလေးဆိုတာက ရိုးတယ်။ သူ့စိတ်ထဲမှာ ရှိတဲ့အတိုင်း ပြုမူတာ၊ ဟန်ဆောင်တာ မပါဘူး။ အဲဒါကို လေ့လာရတာက လူ့သဘာဝကို လေ့လာ ရတဲ့ သဘောပဲ။ အဲဒါကြောင့် အဘိုးက ကျေနပ်တယ်။

ကလေးတွေကို ပေါင်းတာလည်း အဘိုးက ရွယ်တူလိုပေါင်းတာ။ ကစားဖော်၊ ကစားဖက်လို ပေါင်းတာ။ အဲသည်တော့ သူတို့ရဲ့ အပြုအမူကို ပိုပြီး ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့ရတယ်။ ကလေးတွေက အဘိုးဆို ဘယ်သူကမှ မကြောက်ဘူး။ အဲဒါကို အဘိုး က ကြိုက်တာ။ မကြောက်တာကိုကြိုက်တာ။ အဲဒါမှ သူတို့နဲ့ တန်းတူပေါင်းလို့ ရ တယ်။ အဲသည်တော့ သူတို့စိတ်သဘောထား ပိုတွေ့ရတယ်။ ကြောက်နေရင် ဘယ်မှာ အမှန် မြင်ရမှာလဲ။ ဟန်ဆောင်တာပဲ မြင်ရမှာပေါ့။ အဘိုးက ကလေးတွေကို လေးစား ရမယ်လို့ ယူဆရတယ်။ လေးစားတယ်ဆိုတာ ရှိသေတာ မဟုတ်ဘူးလေ။ လေးစား တာနဲ့ ရှိသေတာ မတူဘူး။ ငယ်လို့ လေးစားရတာ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ သူတို့လည်း ငယ်ရာက ကြီးလာမှာလေ။ သူတို့ရဲ့သဘာဝကို လေ့လာထားရာမှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အဆင့်ကို လေ့လာရာရောက်တယ်။

ဒါကြောင့် အဘိုးက ကိုယ့်ထက် ဘယ်လောက်ငယ်ငယ်၊ အဘိုးက ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ပဲ ပြောတယ်။ အဲဒါ လေးစားတဲ့သဘောကိုပြတာ။ တချို့က နည်းနည်း ကြီးရင် မင်းနဲ့ ငါနဲ့ ပြောတာ။ ဘိုးဘိုးက အဲသည်လိုပြောလို့ မရဘူး။ အဘိုးတူမ ငယ် တစ်ယောက်ကပြောတယ်။ 'အဘိုးက မင်းနဲ့ငါ ပြောပါ။ ခင်ဗျားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့

ပြောမနေပါနဲ့၊ တော်ခွကျတယ်' လို့ ပြောတာကို မှတ်မိနေတယ်။ သူတို့နဲ့ ကျောင်း
နေဖက် နောင် ကဗျာဆရာဖြစ်သွားတဲ့ကောင်လေးကို ရည်ညွှန်းပြောတာ၊ ဟုတ်တယ်
လေ။ ဦးလေးက လူငယ်သဘာဝကို လေ့လာတာ။ အနာဂတ်ကို လေ့လာတာနဲ့
အတူတူပဲ။ သူတို့ကြီးလာမှာ မဟုတ်လား။

အဘိုး ချီလာတဲ့ကလေးတွေက အဘိုးမျက်စိအောက်မှာပဲ ကြီးလာကြပေပြီ။
သူတို့လည်း သူတို့ဘဝလမ်းကြောင်းကို ရွေးချယ်လိုက်ကြတာပဲ။ သူတို့ကို လေ့လာ
တာဟာ နုပျိုပွင့်သစ်စတွေကို လေ့လာတာဖြစ်သလို လူ့ဘဝကို လေ့လာတာလည်း
ဖြစ်တယ်။ သူတို့ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု ဖြစ်စဉ်ကို လေ့လာတာလည်းဖြစ်တယ်။
ဒါကြောင့် အနာဂတ်ကို လေ့လာရာရောက်တယ်လို့ အဘိုးက ယူဆတာပေါ့။

သမီး ၇ တန်း ရောက်နေပြီဆိုတော့ ပညာအဆင့်နဲ့ကြည့်ရင် သိပ်မငယ်တော့
ဘူး။ အကြီးကြီးလည်း မဟုတ်ဘူးပေါ့။ အခုချိန်မှာ အဘိုးက သမီးဆီကို စာရေး
လိုက်တယ်။ စိတ်ပါရင်လည်း ဖတ်ပေါ့။ အဘိုးကတော့ ဘာဖတ်၊ ညာဖတ်လို့ အမိန့်
သံနဲ့ မလုပ်တတ်ဘူးဗျာ။

ဘိုးဘိုး အမြဲပြောတာ မှတ်မိလား။ ကိုယ့်အသိနဲ့ ကိုယ်လုပ်ဆိုတာ။ ဘိုးဘိုးက
ဆရာလုပ်တာ ဝါသနာမပါဘူး။ အတော် ဝန်လေးတယ်။ ကိုယ့်အသိနဲ့ သိသွားတာကို
ပိုပြီးတန်ဖိုးထားတယ်။ အဲဒါကမှ တကယ့်ပညာရေး၊ ပညာရေးဆိုတာ မိမိကိုယ်တိုင်
သိရှိတဲ့ အသိကိုဆိုလိုတာလို့ အဘိုးက နားလည်ထားတယ်လေ။ သူများပြောလို့
သိရတဲ့ အသိက တကယ့်အသိ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ခဏခဏ အဘိုးက သမီးကို
ပြောတာ။ ကိုယ့်အသိနဲ့ ကိုယ်လုပ်။ ကိုယ့်အသိနဲ့ ကိုယ်လုပ်။ အဲဒီအသိက ရလာ
မှာပေါ့။ ပူစရာ မရှိဘူး။

စိတ်ကိုဖြန့်ထားလိုက်။ အချုပ်အချယ်မခံနဲ့။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်သိရင် ရလာ
မှာပဲ။ အဲဒါတွေကို အတွေ့အကြုံအရ ပြောတာ။ ဒါဖြင့် ကျောင်းမနေရတော့ဘူးလား
လို့မေးမယ်။ ကျောင်းနေရမယ်။ ကျောင်းဆိုတာ အဲဒီအသိတွေ ရှိတဲ့နေရာကို ပို့ပေးမယ့်
လေ့ကျင့်ခြင်းသဘောဗျာ။ ကျောင်းစာမှာ အဲသည့်အခြေခံလေးတွေ ပေးထားတယ်။
အခြေခံရရှိမှ အဲသည်အခြေခံပြီးတော့ တစ်ဆင့်တက်ပြီး အမှန်ကိုရှာနိုင်မှာ။ မိမိ
ကိုယ်တိုင် အသိကိုရှာရမှာ။

အခြေခံမရှိရင် ဘယ်မှာ အသိရှာလို့ရပါ့မလဲ။ အခြေခံဆိုတာ အဲသည်စာအုပ်
ထဲမှာ ပါတဲ့အခြေခံရှိမယ်၊ အတွေ့အကြုံရပါတဲ့ အခြေခံရှိမယ်။ အဲသည် ၂ ခုပေါင်းမှ

ဆက်လက်ပြီးတော့ အသိကို ရှာနိုင်မှာပေါ့။ ဒါကြောင့် အဘိုးက ကိုယ့်အသိနဲ့ ကိုယ် လုပ်လို့ပြောတာ။

သမီးကြီးလာရင်းနဲ့ အဲသည့်စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သိလာမှာပါ။ အဘိုးလည်း အတွေ့အကြုံအရ သိလာတဲ့အသိပါပဲ။

စာရှည်သွားပြီ။ နောက်တစ်စောင်ကျမှ ပြောစရာတွေ ပြောရဦးမှာ။ သမီး ကျောင်းနေရင် ကျောင်းစာကို မှန်မှန်လုပ်ရမှာပေါ့။

၁-၈-၉၆

* သမီးဒေဝီထံသို့ ပေးစာများမှာ ပေးစာအားလုံးစုစည်း၍ စာတစ်အုပ်ထွက်ရှိလာမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဖရက်ဒရစ် တော်ဘုရားလေးသို့ အိတ်ဖွင့်ပေးစာ

မင်းသားနီ ခင်ဗျား ...

အရင်က ခေါ်နေကျအတိုင်း ‘မင်းသားနီ’ လို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ မင်းသားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ခင်မင်ရင်းနှီးမှုကို သစ္စာဖောက်လိုက်တယ် ဆိုပါတော့။ ကလျာမှာပါတဲ့ မင်းသားရဲ့ ‘စိန်ပေါနဲ့ လုံချည်’ ဆောင်းပါးကိုဖတ်မိပြီး ရေးမိလိုက်တာပါပဲဗျား။

ဒီဆောင်းပါးလေးဟာ တွေးစရာတွေ အများကြီးပါရှိပါတယ်။ မျိုးဆက်ချင်း ကွာဟနေလို့ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် သမိုင်းခေတ် အဖြစ်အပျက်တွေကို ကောင်းစွာ မမိတဲ့ ယနေ့ခေတ် ဒုတိယမျိုးဆက်၊ တတိယမျိုးဆက်၊ လူငယ် လူလတ်များအတွက် သမိုင်းအမှန်ကို ဖော်ပြဖို့အတွက် ဖြစ်နေတယ်။ အလေ့အလာနည်းလို့ဖြစ်စေ၊ အတွေ့အကြုံ နည်းလို့ဖြစ်စေ သမိုင်းခေတ်တွေရဲ့ အမှန်တရားကို သိပ်မသိကြတော့ဘူးဗျ။ ကြားဖူးနားဝနဲ့ လိုက်ယောင်နေကြတာတွေရှိတယ်။ အဲသည်လိုအခါမျိုးမှာ မင်းသားရဲ့ ဆောင်းပါးက အလင်းရောင် ထိုးပြလိုက်တာပဲဗျား။

မင်းသားနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့က အသက်တော့ သိပ်မကွာဘူးပေါ့။ ၇ နှစ်လောက်ပဲ ကွာတယ်။ ၇ နှစ်ဆိုတာ သိပ်မများလှပေမဲ့ အရေးကြီးတဲ့ သမိုင်းခေတ်အဖြစ်အပျက် တွေကို မသိလိုက်ဘဲ ကျော်လွှားသွားမိမှာပဲ။ ဆိုပါတော့ဗျား၊ ဂျပန်ခေတ်၊ ဖက်ဆစ် ခေတ် ဆိုပါတော့။ အဲသည်ခေတ်ကို ကြုံတွေ့တဲ့လူတွေက ဖက်ဆစ်စနစ်ဆိုးကို သိကြမှာပဲ။ အဲသည်ခေတ်ကို မဖြတ်သန်းကြဖူးတဲ့ လူတွေက စာထဲက ဖက်ဆစ်စနစ် အကြောင်းပဲသိမယ်။ အဲဒါလည်း စာများများဖတ်မှ သိမယ်၊ စာမဖတ်ရင် သိပ်မသိ ဘူး။ ဖက်ဆစ်ခေတ်ဆိုတာက စစ်ဝါဒီခေတ်ပါပဲ။ ဂျပန် စစ်ဝါဒီခေတ်ပဲ ဆိုပါတော့။

ဗျာ။ ဖိနှိပ်တယ်၊ ချုပ်ချယ်တယ်၊ နှိပ်စက်တယ်၊ ညှဉ်းပန်းတယ်၊ ရက်စက်တယ်၊ ကြမ်းကြုတ်တယ် အမှောင်ခေတ်ပေါ့။

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်လည်း သည်လိုပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့ ကျောင်းသားဘဝခေတ်။

မင်းသား စိန်ပေါကျောင်းမှာ စာသင်ခဲ့ရတဲ့ ခေတ်ပေါ့။ အဲသည်ကျောင်းမှာ မင်းသားက 'ဖရက်ဒရစ်' ဆိုတဲ့ ဂျာမန်နာမည် ပေးထားတယ်။ ဒါလည်း အင်္ဂလိပ်ကို မုန်းတာနဲ့ အင်္ဂလိပ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့စိတ်နဲ့ ဂျာမန်နာမည်ပေးလိုက်တဲ့ သဘောကိုး။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့စနစ်ကို မင်းသားကြီး ဆန့်ကျင်ခဲ့တာကို ကျွန်တော် နားလည်နိုင်ပါတယ်။

နယ်ချဲ့တွေက လွတ်လပ်ရေးကို ဖျက်ဆီးလိုက်တာပဲ။ ဖက်ဆစ်တွေကလည်း လွတ်လပ်ရေးကို ဖျက်ဆီးလိုက်တာပါပဲ။ အဲ ဂျပန်ဖက်ဆစ်နဲ့ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့စနစ်က မတူတာတွေ ရှိတာပေါ့ဗျာ။

မင်းသားတို့ဆင်းသက်လာတဲ့ ပဒေသရာဇ်ဘုရင်စနစ်ဆိုတာကတော့ သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်ပေါ့။ အဲသည်လို ကျွန်တော်တို့က သမိုင်းဗေဒအားဖြင့် မြင်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ မင်းသား ကြီးပြင်းတဲ့ခေတ်ကျတော့ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လှိုင်းတံပိုးကြီး ထကြွနေတဲ့အချိန် ဖြစ်လာပြီ။

သည်တော့ မင်းသားက နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး အပိုင်းအဝန်းထဲရောက်လာတယ် လေ။ အဲသည်မှာ မင်းသားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြတာပေါ့။ မြန်မာ-ကိုရီးယား မိတ်ဆွေဖြစ်အသင်းမှာ အတူဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာ မှတ်မိနေပါသေးတယ်။ အဲသည်အချိန်ပေါ့။ မင်းသားကြီးက အဲသည်အချိန်မှာ မရှိဘူး။ ကျွန်တော်က အဲသည် အချိန်မှာ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်နဲ့ တစ်ခါက ကိုရီးယားရဲ့ ပွဲတစ်ပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ အသင်းက ကြေညာချက်တစ်ခု ထုတ်ခဲ့တယ်။

မြန်မာ-ကိုရီးယား မိတ်ဆွေဖြစ်အသင်း ဆိုတာလည်း ကိုရီးယားပြည်သူတွေကို ကိုရီးယားသံရုံးကတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ရတာကိုး။ အဲသည်တော့ ပွဲတွေလုပ်ရင် သူတို့ လည်း ပါရတာပေါ့။ အဲသည်ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်တုန်းက အသင်း အတွင်း ရေးမှူးနဲ့ အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက်က မူကြမ်းရေးတယ်။ အဲသည်မူကြမ်းကို ကမ္ဘာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ အာရှ အာဖရိက သွေးစည်းရေးအဖွဲ့ကြီးနဲ့ ပူးတွဲလက်မှတ်ထိုးရတာကိုး။ အဲဒါကို ကြေညာချက်ဖတ်ပြီး ကျွန်တော် သဘောမတူတာတွေကို ဖြုတ်လိုက်တယ်၊ ပြင်လိုက်တယ်ဗျာ။ အဲသည်အခွင့်ကိုလည်း အမှုဆောင်အဖွဲ့က ကျွန်တော်ကို အာဏာ

ကုန်လွှဲလိုက်တယ်။ ကင်အိဆွန်းခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာကို ကျွန်တော် ဖျက်လိုက်တယ်။ သူတို့ခေါင်းဆောင် ကင်အိဆွန်းဆိုတာက ကျွန်တော်တို့ မြန်မာရဲ့ခေါင်းဆောင်မှ မဟုတ်ဘဲ၊ မြောက်ကိုရီးယားရဲ့ ခေါင်းဆောင်ပဲ။ အဲဒါတော့ ကျွန်တော် ဘာမှ ပြော စရာမှ မရှိဘဲ။ သူတို့ခေါင်းဆောင်ကို သူတို့ပြည်သူတွေက ရွေးချယ်ရမှာပဲ။ အဲသည် လိုပဲ ကျွန်တော်တို့ခေါင်းဆောင်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ရွေးချယ်နိုင်ခွင့်ရှိတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနဲ့ ပူးတွဲကြေညာချက်မှာ ကင်အိဆွန်းဆိုတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဆိုတာကို ကျွန်တော် ဖျက်လိုက်တယ်။ သည်ပြင်အဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း သဘော တူကြတယ်။ ပြဿနာလေးတောင် ဖြစ်သွားတယ်။

သံရုံးက သံအမတ်နဲ့ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲသည်တုန်းကတော့ ၁၉၆၀ ကျော် ၇၀ နှစ် ကာလကပေါ့။ ကျွန်တော်က မင်းသားကို မင်းသားနီခေါ်တာ အလကား မဟုတ်ဘူးဗျ။ မင်းသားနီရဲ့ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်ကို သင်္ကေတအဖြစ်နဲ့ ခေါ်တာ။ အဲသည်ကတည်းက နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးမှာ အမြဲတမ်း ပါဝင်ခဲ့တာ မဟုတ် လား။ ဒါကြောင့် အနီရောင်နဲ့တွဲပြီး မင်းသားနီလို့ ခေါ်လိုက်တာပေါ့။

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တာ နယ်ချဲ့စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တာပဲဗျ။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးကို ဆန့်ကျင်တာမှ မဟုတ်တာ။ အဲဒါကို မင်းသားနီ ကောင်းစွာ နား လည်ပါလိမ့်မယ်။ ကိုအောင်ဆန်းကလည်း သည်အတိုင်း ပြောဖူးတာပဲ။ နောက်ဆုံး ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုကြီးမှာ အင်္ဂလိပ်အပါအဝင် အင်္ဂလိပ်တွေ၊ အမေရိကန် တွေနဲ့ ပူးပေါင်းခဲ့ရတာပဲ မဟုတ်လား။

ကျွန်တော်တို့ လွတ်လပ်ရေးရခါနီးမှာပဲ ကန္ဒီစာချုပ်အရ ဆက်သွယ်ခဲ့တာပဲဗျ။ မင်းသားနီရဲ့ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရတော့ မင်းသားရဲ့ နုပျိုငယ်ရွယ်စဉ်ဘဝက နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်ဓာတ်ကို ဖတ်ရတော့ ကျွန်တော် ကောင်းစွာနားလည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ခံစားမှုနဲ့ သည်စာကိုရေးလိုက်ရတာပဲ။ မင်းသားတို့ အဘိုး၊ အဘွားတွေ၊ ကျွန်တော်တို့ အဘိုးအဘွားတွေက ဂန္ထဝင်နယ်ချဲ့ရဲ့ဒဏ်ကို ကောင်းစွာခံနေရတာပဲ။ မြန်မာ့သမိုင်း အတွေ့အကြုံပေါ့ဗျာ။ နယ်ချဲ့တယ်ဆိုတာ စစ်ဝါဒပဲ။ နယ်ချဲ့စနစ်၊ ဖက်ဆစ်စနစ်ဆိုတာကလည်း စစ်ဝါဒပဲ။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ အဘိုး၊ အဘွားတွေက ဘိုတွေလို့ ခေါ်ခဲ့တာ အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကိုသိမ်းပိုက်တာ အင်္ဂလိပ် စစ်ဗိုလ်တွေက သိမ်းပိုက်တာပဲဗျ။ အရပ်သားတွေ လာသိမ်းတာမဟုတ်ဘူး။ အင်္ဂလိပ် တွေတင် မဟုတ်ပါဘူးဗျာ။ ပြင်သစ်၊ ပေါ်တူဂီ စတဲ့ အနောက်နိုင်ငံက အရင်းရှင်စနစ်

ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ အနောက်နိုင်ငံက နယ်ချဲ့စနစ်ကိုး။

အခုတော့ မရှိတော့ပါဘူး။ နယ်ချဲ့ စစ်ဝါဒဆိုတာကလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကွယ်ပျောက်ရမှာပါ။ မင်းသားက စိန်ပေါဆိုတဲ့ကျောင်းမှာ ဘောင်းဘီဝတ်တွေကြားမှာ လုံချည်ဝတ်တဲ့။ မင်းသားက အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်မှုကို သင်္ကေတသဘောနဲ့ ဆောင်ရွက်လိုက်တဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်ပဲ။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော် သဘောကျတာပေါ့။ ဒါကြောင့် မင်းသားနီလို့ခေါ်လိုက်တာပေါ့။ မှန်တယ် မဟုတ်လား။

ပဒေသရာဇ်ခေတ်ကဆိုလည်း ပဒေသရာဇ်က အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားပဲ။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ် ဆိုတာကလည်း အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီသမားတွေက အုပ်စိုးသူပဲ။ ဂျပန်ဖက်ဆစ်ခေတ်မှာလည်း ဂျပန်ဖက်ဆစ်တွေက အုပ်စိုးသူတွေပဲ မဟုတ်လား။

အဲဒါကို မင်းသားက လုံချည်ဝတ်ခြင်းနဲ့ ဘိုကျောင်း စိန်ပေါမှာ ဖော်ပြလိုက် တဲ့ သင်္ကေတပဲ။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ အလေးပြုလိုက်ပါတယ်။

မင်းသား စာကိုဖတ်ရင်း ကျွန်တော်တို့ ၁၉၃၈၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းရောက်စ ခေတ်ကာလ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို သွား သတိရလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်က စစ်ကိုင်း ကျောင်းဆောင်မှာနေတာ။ စစ်ကိုင်းကျောင်းဆောင်ရဲ့ အဆောင်မှူးက မစ္စတာ မက်ဂစ်၊ ဇီဝဗေဒ ပါမောက္ခပေါ့။ ကျွန်တော်တို့က အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို မကြိုက်ဘူးဆိုတော့ အင်္ဂလိပ်တွေကိုလည်း မကြိုက်ဘူးဖြစ်နေတယ်။

တစ်ညမှာ အဆောင်မှူး မက်ဂစ်အိမ်မှာ ရင်ချင်းအပ် ကပွဲလုပ်တယ်။ အဲဒီမှာ မြန်မာကျောင်းသူတွေလည်း ပါတယ်။ ကပြားတွေ များတာပေါ့ဗျာ။ အဲဒါကို ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းဆောင်က ကိုဘဆွေလေ။ သူက ခေါင်းဆောင်ပြီး ခဲနဲ့ ပေါက် မယ်ကွာဆိုပြီး အရိပ်ခိုပြီး ကပ်သွားတယ်။ ကပ်ပြီး ပေါက်လိုက်တာပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်လည်း ပါတယ်။ ခဲနဲ့ပေါက်တဲ့အဖွဲ့ထဲမှာ ကျွန်တော်က လိုက်တော့သွား တယ်။ ခဲနဲ့မပေါက်ဘူး။ ကျွန်တော်က အကြမ်းဖက်တဲ့နည်း မကြိုက်ဘူး။

ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ်မှာ စာသင်ရတုန်းက အင်္ဂလိပ်စာဌာနမှာ အင်္ဂလိပ် တွေ များပါတယ်။ ဆရာတွေက အင်္ဂလိပ်တွေများတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော့် ကျူတာ ဆိုရင် မစ္စတာ ခရပ်ဖ်ဝဲနဲ့ မစ္စ အော်လဂါ ထင်တယ်။ ကျောင်းဆရာတွေဆိုတော့ ယဉ်ကျေးတာပေါ့ဗျာ။ ဟိုတုန်းက ဌာနမှူးတွေဆိုတာလည်း အင်္ဂလိပ်တွေချည်းပဲ။ ဒါကတော့ သဘာဝကျပါတယ်ဗျာ။ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီလက်အောက်ခံဆိုတော့ အင်္ဂလိပ် တွေချည်းပဲ ထားတာပေါ့။ ဆရာတွေကတော့ မဆိုးပါဘူးဗျာ။

လူသားစိတ် ရှိပါတယ်။ မင်းသားတို့ကိုလည်း အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီအစိုးရက ရိက္ခာတော်ဆိုပြီး ပညာတော်သင်စရိတ်တွေ အများကြီးပေးထားတယ် ကြားတယ်။ ဂဏန်းအားဖြင့်တော့ တိတိကျကျ မသိဘူးပေါ့ဗျာ။ ကျောင်းကြီး ကျောင်းကောင်း တွေမှာ ထားပေးတာပဲ။ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အဲသည် ဆွေတော် မျိုးတော်တွေထဲကပဲ စစ်မဖြစ်ခင်က သူတို့အိမ်သွားရင် ဘုရားထူးသံကြားရတယ်။ သူတို့ကို ဘုရားထူးကြရတယ်။

နောက် စစ်ပြီးခေတ်ကျတော့ မကြားရတော့ဘူး။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရဆိုတာက လည်း ဘုရင်စနစ်ဆိုတော့ မြန်မာဘုရင်စနစ်ကိုလည်း အချင်းချင်း စောင့်ရှောက်တဲ့ သဘောလား၊ ဘုရင်စနစ် သိက္ခာကိုလေးစားတဲ့သဘောလား မသိဘူး။ မင်းသား တို့ကို စရိတ်တွေ အများကြီးပေးထားတာပဲ။ အဲ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတော့ မရှိတော့ ဘူးဗျာ။ အဲဒါက အခြေအနေအရ တစ်မျိုးပေါ့။ မင်းသားက သည်အကြောင်းတွေ ရေးတော့ နောက်လူတွေ တတိယမျိုးဆက်အတွက်က ဗဟုသုတအဖြစ်ပေါ့။ အင်္ဂလိပ် အစိုးရက မင်းသားတို့ကို ဘိုကျောင်းထားပေးတယ်ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်ရှိပါတယ်ဗျာ။ အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားဆိုတာ သူတို့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှုကို အုပ်စိုးခံပြည်သူတွေကို သင်ကြား ပေးချင်တာပေါ့လေ။ ဒါ သဘာဝပဲ။ အုပ်စိုးသူ အာဏာရှင်တွေရဲ့ စရိုက်သဘာဝ ပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်အစိုးရက အုပ်ချုပ်သူ အကြီးအကဲ တွေကို သူတို့အင်္ဂလိပ်တွေချည်း နေရာပေးထားတာပဲ။ ဒါလည်း သဘာဝပေါ့ဗျာ။ အဲ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းရောက်တော့ ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်ကို တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ကြီးရာထူးပေးတယ်။ အဲဒါလည်း ၁၉၃၆ ကျောင်းသားသပိတ်ကြီးရဲ့ ကျေးဇူးပဲမဟုတ်လား။

မင်းသားနီရဲ့စာကိုဖတ်ရတာ အများကြီး တွေးစရာတွေပါတယ်။ နောင်ကို လည်း မင်းသားရဲ့ အတွေ့အကြုံကိုရေးပါဦး။ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား မင်းသားနီ။

၁၀-၄-၉၅

ကလျာမဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင်၊ ၁၉၉၅။

အယ်ဒီတာထံ ပေးစာ

ဇူလိုင်လ၊ ၁၉၈၂ တပ်သော သော်တာဆွေ၏ 'လွမ်းမိပါ၏' ဆောင်းပါးနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုအပ်၍ ဆိုရာရှိပါသည်။

လူ့ကျင့်ဝတ်များအနက် ကလောင်ကျင့်ဝတ်အကြောင်း ပြောလိုပါသည်။ ကလောင်ကျင့်ဝတ် ဆိုသည်မှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကျောက်စာထိုးကာ ပုံနှိပ်ဖော်ပြထားခြင်း ရှိချင်မှရှိပါမည်။ သို့သော် မိမိ၏ စဉ်းစားဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်မျှော်တွေးကာ စောင့်ထိန်း ရမည့် တရားဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ သူတစ်ပါး၏ဂုဏ်သိက္ခာကို မထိခိုက် မနစ်နာစေရန် စောင့်ထိန်းရမည့် ကလောင်ကျင့်ဝတ် ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကွယ်လွန်သွားသူဖြစ်လျှင် သတိထားသင့်ပါသည်။ ကျန်ရစ်သူ ခင်ပွန်း၊ သားသမီး များ၏ မျက်နှာကို ထောက်ထားညှာတာသင့်သည်။ ကလောင်ဝေယမ်းလိုက်ချင် ခံနေ ကြရမည်။ လာရှင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဟူသော တစ်ဖက်သတ် အခွင့်အရေးမယူသင့်ပါ။ ပရိသတ်ရယ်ရအောင် လုပ်ရသော လူရွှင်တော်များပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကိစ္စများကို ပြက်လုံးမထုတ်ဘဲ စောင့်ထိန်းကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အများပြည်သူနှင့် ပတ်သက် သော ကိစ္စများကိုသာ အများအကျိုးရှေးရှု၍ ပြက်လုံးထုတ်ကြပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကို ဆင်ခြင်ကြရပါသည်။

တစ်ခါကလည်း ကွယ်လွန်ခါစ ဗန်းမော်တင်အောင်အကြောင်း ရေးသည်ကို ဖတ်ရပြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

ယခု အတင့်ရဲလာသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် တာဝန်ရှိသော အယ်ဒီတာထံ ရေးရ ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နာမည်နာမတပ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးပါသောဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုများ

ထည့်သွင်းသောအခါ ဖော်ပြပါ စောင့်ထိန်းအပ်သော ကလောင်ကျင့်ဝတ် မေ့မထားရန် ပြောလိုပါသည်။

ကျွန်တော့်ကို ဇာတ်ကောင်ထားသည်များနှင့် ပတ်သက်၍ (ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည် အပထား) ကြိဖန် ရယ်စရာလုပ်ရရှာသည်ဟု နားလည်သဘောထားနိုင်သော်လည်း ကွယ်လွန်သူများအား အသုံးချခြင်းကိုမူ ညှာတာချမ်းသာပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုပါသည်။

ရှုမဝစာပေသိက္ခာ မြင့်မားစွာတည်ရှိပါစေ။

ခရီးသွား

mgyc.com

mgyc.com

မန္တလေး

သခင်နုနှင့် စာရေးဆရာအသင်း

“နာမည် ဘယ်သူလဲ”

“စာရေးဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဒဂုန်တာရာ”

သေနတ်ကိုင်စစ်သားက လက်ပြကာ ခွင့်ပြုလိုက်မှ မော်တော်ကားကို သံဆူးကြိုးဝိုင်းထဲသို့ မောင်းဝင်ရလေသည်။

‘ဟော ဝင်နိုင်ပြီ တဲ့’ ဟု ဒဂုန်နတ်ရှင် က ဆိုသည်။ ဇော်ဂျီ ကမူကား မရန်းပင်များဖြင့် မှိုင်းညှို့သော ဝင်ဒါမိယာဘက်သို့ငေးကာ ‘ဟော ဟိုမှာ သခင်နု ပုတီးစိပ်တဲ့နေရာ’ ဟု ပြသည်။ မုလေးရုံ တောစ၊ ဒေါနလမ်း မြေညီ။

အိမ်ဝင်းထဲတွင် ကားများရပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကက်ဘီနက် အစည်းအဝေးရှိသဖြင့် ဧည့်ခန်းတွင် ထိုင်စောင့်နေကြရသည်။

ဧည့်ခန်းမှာ ရိုးရိုးကလေး ဖြစ်သည်။ အဆန်းအပြား မရှိ။ လွတ်လပ်ရေး ကျောက်တိုင် ဓာတ်ပုံ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဓာတ်ပုံမှာ ပုံကြီးဖြစ်၍ ပေါ်ထင်သည်။ အခြား ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာနမှ ကားများ။ တစ်ထောင့်တွင် မြန်မာမူလက်ရာ စဉ်အတတ် ပညာဖြင့် လုပ်ထားသော ပန်းစိုက်အိုးကြီး။

အတန်ကြာသောအခါ ကော်ဖီ လာချသည်။ သာမန်အိမ်များတွင် တွေ့နေကျ သာမန် လက်ဖက်ရည်ပန်းကန် အပြား။ ဂျာနယ်ကျော် မမလေး မူကား သကြား ပါသဖြင့် မသောက်ပေ။

လေတိုက်သဖြင့် ပန်းပွင့်ခန်းဆီးသည် ဖောင်းကာ ရွက်တိုက်နေသည်။ မကြာမီ

အပါးတော်မြိက 'အပေါ်ထပ်ကို ကြွပါတဲ့' ဟု လာပြောသည်။ ဒါနှင့် အပေါ်သို့ တက်ကြသည်။

သခင်နုက 'အစည်းအဝေးတွေက ဆက်နေတာ။ တော်တော်များ စောင့်နေရ သလား' ဟုဆိုကာ ကျွန်တော်တို့အား နှုတ်ဆက်လေသည်။

သခင်နု၏ နှုတ်ဆက်သောအကြည့်ကို တုံ့ပြန် ခံယူ၍မရအောင် ဖြစ်နေသည်။ သည်အတွက်မူ လှိုက်ဖိုခြင်းမဖြစ်မိ။ သခင်နုကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်ကုန်လောက်က တာရာ မဂ္ဂဇင်းအတွက် ဆောင်းပါးတောင်းစဉ်က မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတိုက်တွင် နောက် ဆုံးတွေ့ခဲ့၏။ 'ကျွန်တော်တို့က စာပေဝါသနာပါတယ်ဆိုပေမဲ့ မီးလောင်နေတာ တွေ့ တော့ မီးကို ဝင်ငြိမ်းရသေးတယ်' ဟု သူက ပြောခဲ့သည်။

သည့်နောက် တစ်ခါမျှ သူနှင့်မတွေ့၊ တွေ့စရာလည်း အကြောင်းမရှိ။

ယခုတွေ့ရသောအခါ များစွာ ပြောင်းလဲနေသည်ကို မြင်ရ၏။ ယခင်ကမူ တစ်ဦးစီ တစ်ဦးစီကို နှုတ်ဆက်သောအကြည့်မှာ ကြည်နူးစရာ။ ယခုမူ အားလုံးကို မှေးကာကြည့်၏။ အသေးစိတ် မြင်ဟန်မရှိ။ အားလုံးကို တစ်ခါတည်း ခြုံကြည့်၏။ ထိုအကြည့်မှာ သဘင် ဆန်နေပေသည်။

ထို့ကြောင့် သူ၏ မှေးသောအကြည့်ကို ခံယူရာ၌ ဖိုလှိုက်ခြင်း မဖြစ်မိ။ စွဲလမ်း သော ကချေသည်တစ်ဦးက ဇာတ်ခုံပေါ်မှ ပရိသတ်ကိုကြည့်သော အကြည့်ကို ခံယူရ သည့်အခါမျိုး ဖြစ်၏။ အကယ်၍သာ အိမ်တစ်အိမ်၌ ထို စွဲလမ်းသော ကချေသည်ကို ဆုံတွေ့ရချေက ကြည်နူးစရာ။

ထိုသို့ ပြောင်းလဲလာသည်ကို နားလည်နိုင်ပါ၏။ သခင်နုသည် ၄ နှစ် အတွင်း မုန်တိုင်းထဲက သစ်ရွက်လို လွင့်မျောနေရှာ၏။ စဉ်ကျမသွားအောင် တွယ်ကပ်ထားရ ၏။ ပရိသတ်များကို တိုးဝှေ့ကာ ရှင်းရ၏။ ထို့ကြောင့် ပရိသတ်အားလုံးကို ဇာတ်ခုံ ပေါ်မှကြည့်သော မှေးကြောင်ကြောင် အကြည့်ကို ရရှိလာဟန် တူ၏။

ထိုသို့ မှေးကြောင်သော အကြည့်ဖြင့်ကြည့်ကာ စကားပြောနေသဖြင့် ဇော်ဂျီက ကျွန်တော့်ကို သခင်နု မမှတ်မိဘူးထင်ကာ 'ဒဂုန်တာရာကို သိတယ် မဟုတ်လား' ဟု ပြောရ၏။

'ဘယ့်နယ် မသိဘဲ ရှိပါ့မလဲ၊ ကောင်းကောင်းသိတာပေါ့' ဟု ပြုံးကာ ပြန် ဖြေသည်။

ထိုအပြုံးနှင့် အကြည့်မှာ ကြည်နူးစရာကောင်းသည်။ သို့သော် လျှပ်ပြက်

သံဆူးကြိုးထဲမှ မီးခိုးပိုင်း

သခင်နု၏အကြည့်သာ မဟုတ်။ ပြောသည့် စကားဝါစာ၊ လက်ဟန် အမူ
အရာတို့မှာ ဇာတ်သဘင် ဆန်နေလေပြီ။ စင်မြင့် နိုင်ငံရေးသမားဟန် ပါနေလေပြီ။
ဤဟန်ပန်ဖြင့် ကရဖန်များလာသဖြင့် အမူအရာမှာ စက်ယန္တရားလို လည်နေလေပြီ။
ကျွန်တော်ကမူ ၁၉၃၆ သပိတ်က သိဖူးသည့် ‘ကိုကြီးနု’ သဏ္ဍာန်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်
နေမိသည်။

ဇော်ဂျီက စတင်၍လား မသိ၊ စာဆိုတော်ပွဲနေ့ကို တက်ရောက်ဖွင့်ရန် ပြော
သည်။ ဂျာနယ်ကျော်မမလေးကလည်း ထပ်ပြော၏။

‘မတက်နိုင်ဘူး ထင်တယ်။ ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့ကစပြီး မန္တလေးက သင်္ဘော
နဲ့ ထွက်လာမှာ။ စာဆိုတော်နေ့မှာက လမ်းမှာရှိလိမ့်မယ်။ တိုင်း ကွန်ဖရင့်အတွက်
အရေးကြီးတယ်။ နောက်ပြီး တချို့မြို့တွေမှာ သူပုန်က လွတ်စရှိသေးတယ်။ ဒီမြို့
တွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင်အားပေးရမယ်’

သူ၏ လင်္ကာဝါစာမှာ ပြေပြစ်လှသည်။ ကျွန်တော်တို့က ဇွတ်ပြောကြရသော်
လည်း သူ၏အကြောင်းပြချက်တို့မှာ ခိုင်လုံသည်။ ဒါနှင့် ဘာမျှ မတတ်နိုင်။

သခင်နုက ‘အခြေအနေကိုက ဒီလိုဖြစ်နေတာ။ ကျွန်တော်ကလည်း တက်
ချင်ပါတယ်။ ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ’ ဟုဆိုသည်။ တစ်ရာတန် လက်မှတ် ၅၀ ရောင်း
ပေးရန် အလွယ်တကူ တာဝန်ယူလိုက်သည်။

နောက်ဆုံး သခင်နုက စာဆိုတော်နေ့တွင် ခါတိုင်းနှစ်များလို လာရောက်
မဖွင့်လှစ်နိုင်ခြင်းကို အားနာသွားသဖြင့် ‘ကဲ အကြံတစ်ခု ရတယ်။ ဒီလိုလုပ်ပါ။
မန္တလေးကိုလာလည်ဖို့ ကျွန်တော် ဖိတ်လိုက်မယ်။ ဟိုမှာရှိတဲ့ စာရေးဆရာတွေနဲ့
မိတ်ဆက်ကြပေါ့။ ဘယ့်နှယ်လဲ။ ကျွန်တော် အသွားအပြန် လေယာဉ်ပျံနဲ့ ပို့ပေးမယ်။
ဟိုကျတော့ တည်းဖို့ နေဖို့တော့ ခင်ဗျားတို့ပဲ ကြည့်စီစဉ်ကြပေါ့။ မန္တလေးမှာ ၃
ရက်လောက် နေကြပေါ့’

ကျွန်တော်တို့က နားထောင်နေကြသည်။

‘လေယာဉ်ပျံ တစ်စင်းစာဆိုရင် လူ နှစ်ဆယ်လောက်တော့ လိုက်နိုင်မယ်။
အဲ စာရေးဆရာအသင်း အမှုဆောင်က ဘယ်နှယောက် ရှိသလဲ’

‘ဆယ့်ခြောက်ယောက်’

သခင်နုက ပြတင်းပေါက်ဘက်သို့ ငေးနေပြီးမှ

‘သတင်းစာဆရာ အသင်းလည်း ခေါ်ပါဦးလေ။ အဲဒါ ဒဂုန်တာရာကပဲ တာဝန်ယူပါ။ သတင်းစာဆရာ အသင်းကိုမေးပြီး အဲ မော်လမြိုင်ကအပြန် စနေနေ့ အကြောင်းပြန်ပေးပါ’

ထိုအခိုက် အောက်ထပ် မီးဖိုမှ မီးခိုးများ အပေါ်သို့တက်လာကာ အခန်းထဲသို့ ဝင်လာသည်။ သခင်နုလည်း မီးခိုးသဖြင့် လက်နှင့် ယပ်နေရာက ထပြီး အောက်သို့ ငုံ့ကာ ‘ကိုကြူစိန်ရေ’ ဟု အပါးတော်မြဲကို လှမ်းခေါ်သည်။

‘မီးခိုးတွေ လုပ်ပါဦး။ အပေါ်တက်နေတယ်။ မီး မခိုးအောင် လုပ်ပေးပါ’

ဇော်ဂျီက ပြုံးရယ်နေသည်။ သို့သော် မီးခိုးသည် ကျွန်တော်တို့ထံသို့ မရောက်ပေ။

‘ရန်ကုန်က သံအမတ်တွေလည်း ဖိတ်မယ်။ မန္တလေးမှာလည်း နိုင်ငံရေး အားဖြင့် ဘယ်လောက် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ ပြရမှာပဲ။ အိုင်ဆေး နောက် ဒီပြင် ဘယ်သူတွေကို ခေါ်ရကောင်းမလဲ။ အကြံပေးပါဦး’

ကျွန်တော်က ‘ပန်းချီဆရာတွေ၊ ဂီတဆရာတွေကော’ ဟု အကြံပေးသည်။ သခင်နုကား ငြိမ်သက်နေသည်။

ထို့နောက် သခင်နုက မန္တလေးသို့သွားရောက်မည့်အကြောင်း ပြောပြနေသည်။ ‘လူထုအောင်သံ’ ပြဇာတ်အကြောင်းလည်း ညှပ်ကာ ပြောသည်။ ရှိတ်စပီးယား၏ ပြဇာတ်ကို မြန်မာလို ပြန်၍ကရန်လည်း ပြောသေးသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် သတင်းစာဆရာအသင်း အတွင်းရေးမှူး ကိုတက်တိုး နှင့် တွေ့ကာ ပြောရာ လိုက်ပါမည်ဟု ပြော၍ သခင်နုသို့ အကြောင်းပြန်ကြားလိုက် သည်။ နှစ်ဆယ် လိုက်မည်ဆိုက ဆယ်ဦးစီလိုက်ရန် ကျွန်တော်က အကြံပေးသည်။

၁၄-၁၀-၅၀ နေ့တွင် ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ဦးယောထံမှ မန္တလေးလိုက်ရန် စာရေးဆရာအသင်းမှ ရှစ်ဦး နာမည်စာရင်းပေးသွင်းရန် စာရရှိသည်။ နောက် သတင်း ထောက် အသင်းပါ ပါသည်ဟု သိရသည်။ နောက် အစီအစဉ်များကိုကား ပြန်ကြား ရေးဌာနမှ လုပ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဘာမှမသိရတော့ပေ။

မင်္ဂလာဒုံမှ ချမ်းမြသာစည်သို့

၁၇-၁၁-၅၀။

တွန့်လိမ်ကောက်ကွေ့၍နေသော ငွေမျဉ်းကြောင်းမှာ မြစ်များပင်။ လယ်ကွင်း တို့ကား ကတ္တီပါကော်ဇော။ သစ်တောကြီးကား မှိုင်းညို၍နေလေသည်။ ရိုးမတောင် ပေါ်မှ မြူမင်းလွင်တို့သည် ယုတ်သန်းလျက်။

နံနက်ခင်း နေရောင်ဝယ် အင်း၊ အိုင်၊ ချောင်း၊ မြောင်း တို့သည် တဖိတ်ဖိတ် တောက်ပနေကြသည်မှာ ခမ်းနားလှသည်။ တိမ်တိုက်တို့သည် ရွှေလျားကာ မှန်ပေါက် ကို လာတိုးနေကြကုန်သည်။

မှိုင်းညိုသော တောအုပ်တောင်တန်းကြီးများကို ဖြတ်လာရလေပြီ။ ညိုမှောင် သော အရိပ်များကား သန်းလျက်။

အောက်သို့ ငေးကြည့်နေသော ညိုမြအား ကျွန်တော်က လှမ်း၍ 'လင်းယုန် စခန်းရောက်ရင် ပြောပါ' ဟု နောက်သည်။

စကားလှမ်းပြောလိုက်ကြ၊ သောလုံးထုတ်လိုက်ကြ၊ လိမ္မော်သီး နွားစားလိုက် ကြနှင့်ပင် မန္တလေးသို့ရောက်လေပြီ။ ဘုရားပုထိုးဖြူဖြူ လိုဏ်ဂူ မုခ်ဝတို့ဖြင့် ဆင်ယင် သော မန္တလေးသို့ ရောက်လေပြီ။

လေယာဉ်ပျံကွင်းတွင် ကြိုဆိုကြသော ကလောင်မိတ်ဆွေ လူအုပ်ကြီးထဲမှ လူထုကိုလှ၊ မြဲမျိုးလွင် စသောသူများကို လှမ်းမြင်လိုက်ရသည်။

ဟာသဝတ္ထုများကို ရေးလေ့ရှိသော စာရေးဆရာမ မာလာမှာ ကုတ်အင်္ကျီ တိမ်မီးခိုးရောင်နှင့် ဂျစ်ကားကို ကိုယ်တိုင်မောင်းကာ လာကြိုသည်။

ဖုန်လွင့်သော လမ်းမတစ်လျှောက်မှ မြို့ထဲသို့သွားကြရသည်။ ကျုံးဆေးသို့ ရောက်သောအခါ မြို့ရိုးရှေ့ရှိ မဏ္ဍပ်ကြီးများ စီရိကို တွေ့ရသည်။

ကားမောင်းသူက 'မနေ့ကပဲ သခင်နု ကထိန်ပွဲပြီးသွားတယ်။ သိပ်စည်တာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဈေးဆိုတာလည်း တိုးမပေါက်ဘူး' ဟု ပြောပြသည်။

ကျန်ရစ်ခဲ့သော ပဒေသာပင် အခွံများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကထိန်ပွဲမှာ မည်မျှကြီးကျယ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။ သခင်နုမှာ သာသနာ့ ဒါယကာဘွဲ့ကို ခံယူရန် ကြိုးစားနေပုံရသည်။

ကျုံးကိုဖြတ်သော တံတားအသစ် ဖြူဖြူကို တွေ့ရသည်။
'ဒီတံတားက ဝန်ကြီးချုပ် လာမယ်ဆိုလို့ ချက်ချင်း လုပ်ရတာ'

mgyoe.com

‘ဪ ... ဪ ...’

စိမ်းညိုသော ကျုံးလယ်၌ ရောင်ပြားတို့ဖြင့် လက်နေသော ကရဝိက်ဖောင်ကြီးကို တွေ့ရပြန်သည်။

‘ဝန်ကြီးချုပ် ရေသဘင်ခံတာ’

‘ဪ ... ဪ ...’

ထိုကရဝိက်ဖောင်ပေါ်၌ ရွှေနားတော်သွင်း တေးကိုနားထောင်သည်။ ထီးခေတ်နန်းခေတ်ကမူ ပဒေသရာဇ်မင်းကို ဖြေဖျော် ယုယခဲ့ကြ၏။ ယခုမူ ဝန်ကြီးချုပ်ကို ယုယကြသည်။ မန္တလေးကား ပဒေသရာဇ်မင်း၏ မြို့တော်ဟောင်းပေတကား။

မန္တလေး ကလောင်ပေါင်းချုပ်အဖွဲ့၏ စီစဉ်ချက်အရ ဈေးချိုတော်အနီး ငါးပိတန်း လက်ကြားအရပ်ရှိ တိုက်တွင် တည်းခိုရလေသည်။

အမေရိကန် ဝါဒဖြန့်ချိရေး

နံနက်စာကို ‘ဝင်းလိုက်’ ရုပ်ရှင်ရုံတွင် စားရသည်။

ထောပတ်ထမင်း စားပြီးသောအခါ သီပေါ လိမ္မော်သီး၊ ရွှေငှက်ပျောနှင့် ကော်ဖီကို သောက်ရင်း ရုပ်ရှင်ကြည့်ရသည်။ လိမ္မော်နဲ့ သင်းသင်းနှင့် ရုပ်ရှင်ပိတ်ကားမှ ကိုရီးယားစစ်သတင်းကို ရှုမြင်ရသည်။

ကုလသမဂ္ဂ တံဆိပ်ကပ်ထားသော အမေရိကန် ဗုံးကြဲလေယာဉ်ပျံက ဗုံးတွေ ဘယ်လောက် ကြံချလိုက်သလဲဆိုတာကို မြင်ရသည်။ ရက်ရက်စက်စက် ကြံချသည်။ ကိုရီးယားလူထုမှာ မည်မျှ ပျက်စီးဆုံးပါးမည်နည်း။ မည်မျှ သေကျေကြမည်နည်း။

ကိုရီးယားတွင် အမေရိကန်က မည်မျှ ရက်စက်စွာ ဗုံးကြဲချသည်ကို ပြပြီးနောက် သူတို့ အရင်းရှင်နိုင်ငံရှိ ယုဝတီ အလှပြိုင်ပွဲသတင်းကို ကြည့်ရပြန်သည်။

ကိုရီးယားလူထုတွင် နိုင်ငံခြားစစ်တပ်တို့၏ ရက်စက်စွာဗုံးကြဲခြင်းကို ခံနေရစဉ် ဖင်ကလေးကော့ကာ တင်ကလေးမော့ကာ ကြော့နေသော အမေရိကန် အလှပြိုင်ပွဲ သတင်းကားကို ကြည့်ရရာ ရင်ထဲက မသက်သာလှ။ ဒါနှင့် လိမ္မော်သီးကိုသာ နွှာစားနေရသည်။

ကျွန်တော်က မနေနိုင်၍ ညိုမြအား ‘ဘယ့်နှယ်လဲဗျ။ မန္တလေးရောက်လာလည်း ဒီအမေရိကန်ဝါဒဖြန့်ချိရေးကိုပဲ တွေ့ရတာပါပဲလား။ လွတ်ကို မလွတ်ဘူးနော်’ ဟု ပြောမိသည်။

ညိုမြက ထုံးစံအတိုင်း မတုန်မလှုပ်နဲ့ 'အင်းဟင်' ဟု ဆိုသည်။
ဝင်းလိုက်၏ ကျေးဇူးကြောင့် မန္တလေးအခြေအနေကို အကဲခတ်မိသည်။

မန္တလေးတွင် ဤမျှ အမေရိကန်ဝါဒ ဖြန့်ချိခွင့်ရနေသည်။

ရန်ကုန်တွင်ကား အမေရိကန်ဝါဒ ဖြန့်ချိရေးသည် အသွင်အမျိုးမျိုးဖြင့် ရှိသည်။ သံရုံးမှထုတ်သော သတင်းလွှာ စာအုပ်စာတမ်းများအပြင် မဂ္ဂဇင်း ဂျာနယ် ရုပ်ရှင်တို့ ပါသည်။ မဂ္ဂဇင်း ဂျာနယ်များထဲတွင် ဒိုင်ဂျက်၊ လိုက်(ဖ်)များမှာ အဆိုးရွားဆုံးပင်။ ရုပ်ရှင်မှ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးများကို တွင်တွင်လုပ်ကြံကာ ဝါဒဖြန့်ချိနေကြ၏။ ဟောလိဝုဒ်ကားတို့ကား အရင်းရှင်ဘဝကို အပြစ်မမြင်အောင် ဖုံးဖိကာ 'နိုင်လွန်ကန်လန်ကာ' ဖြင့် ကွယ်ထားကြ၏။ ကိုရီးယားတွင် အမေရိကန်က ဘယ်လောက် ဗုံးကြဲနိုင်သည်ကို ပြ၏။ သို့သော် အမေရိကန်လူမိုက်ဝါဒကိုသာ မြင်နေသည်။ မန္တလေးတွင် ဤ ဝါဒဖြန့်ကားတွေက တင်းကျပ်ပါတကား။

မန္တလေး သတင်းစာဆရာအသင်းမှတစ်ဆင့် သခင်နု၏ နိုင်ငံခြားသံများ ဧည့်ခံပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်စာရသည်။ သို့သော် တက်ချင်စိတ်မရှိ၍ မတက်တော့ပေ။

ယောအတွင်းဝန်၏ ရုပ်တု

ထိုနောက် မဟာမြတ်မုနိသို့ သွားကြ၏။ ဘုရားကြီး၏ ဈေးမှာ စည်ကားလှသည်။ မြန်မာမှု ပန်းပုလက်ရာများကို တွေ့ရ၏။ ရန်ကုန်နှင့် ကွာခြားလှသည်။ ဘယ်ကြည့်ကြည့် မြန်မာမှုကိုသာ မြင်ရသည်။ ဖိုးဝရုပ်ကအစ ဘုရား တံကဲကလေးများနှင့် ဆရာမြ၏ ပန်းချီကားအထိ မြန်မာမှုလက်ရာကိုသာ တွေ့မြင်ရသည်။ ပန်းတွန့်တိုင်း မြန်မာဆန်ဆန် တွန့်ယှက်သည်။

ဂျာနယ်ကျော်မမလေးက ဘုရားကပ်ရန် နှင်းပန်းများလိုက်ပေးသည်။ မဟာမြတ်မုနိကား ရွှေဖြင့် အိလွန်းနေသည်။

မန္တလေးသားအချို့က 'စစ်အတွင်းက ဘုရားကြီးကို အသက်နဲ့လဲပြီး ကာကွယ်ခဲ့ကြတာပဲ။ လူကလည်း အတော်တောင့်တယ်။ ဘယ်သူလာလာ ဒီအထဲကနေပြီး ချမှာပဲ' ဟု ပြောပြနေသည်။

ပြတိုက်ထဲတွင် ယောအတွင်းဝန်နှင့် အခြား များမတ်များ၏ ရုပ်တုများကို တွေ့ရသည်။ ဒဂုန်နတ်ရှင်က 'တော်တော်တူတယ်' ဟု မှတ်ချက်ချသည်။

mgvye.com

ဤကဲ့သို့ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း မြန်မာမှုများကို ထိန်းသိမ်းရာတွင် ယခုထက် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသင့်သည်။

ရှေးမြန်မာမှုများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရပေမည်။ သို့မှသာ အစဉ် အလာ ယဉ်ကျေးမှုအဟောင်းမှ ထက်သန်သော ယဉ်ကျေးမှုသစ်သည် ပေါ်ထွန်းနိုင် ပေမည်။ ယခုမူ ပြီးစလွယ်သာ ထိန်းထားဟန်တူသည်။ အကယ်၍ အမျိုးသား ပြတိုက်မျိုး ကျကျနန ဖွင့်လှစ်ထားရှိလျှင် ထိန်းသိမ်းမှု၌ စနစ်ရှိပေမည်။ အမျိုးသားမှု၌ သန်စွမ်းခြင်းရှိမှလည်း နိုင်ငံခြားလွှမ်းမိုးမှုကို ခံနိုင်မည်ဖြစ်ပေမည်။

မဟာမြတ်မုနိမှ ထွက်သောအခါ ညိုမြန့်၌ ကိုလှတို့က ‘သံအမတ် ဧည့်ခံပွဲ နေ့လယ်စာ စားပွဲ လိုက်ဦးမလား’ ဟုခေါ်သည်။

‘မလိုက်ချင်ဘူးဗျာ။ မန္တလေးတောင်ပဲ သွားမယ်’

ဘုရားနီ

မန္တလေးတောင်ခြေတွင် ဦးခန္တီ ရသေ့ကြီးအလောင်းကို ဘုရားဖူးများက ပူဇော် သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆေးထိုးကာ စီရင်ထားသဖြင့် ပုံမပျက်။ သို့သော် မျက်နှာကို ရွှေချထားသည်မှာ အကြည့်ရဆိုးလှသည်။

ဘုရားဖူးလာသော ကလေးများ၊ မိန်းမများသည် မှန်စီရွှေချ မှန်ခေါင်းထဲရှိ အလောင်းကြီးကို ဝတ်ချနေကြသည်။ တချို့ကလည်း အထူးအဆန်းအဖြစ် လာရောက် ကြည့်ရှုကြသည်။

မန္တလေးတောင်သို့တက်သော သံစောင်းတန်း၊ သံတန်ဆောင်းကြီးများမှာ ခမ်းနားလှပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားအရင်းရှင် သံကုမ္ပဏီများ၊ အင်္ဂတေ ကုမ္ပဏီ များသည် အတော် ငွေရလိုက်ကြပေသည်။ ဟိုခေတ်က မီးရထားကုမ္ပဏီနှင့် သံကုမ္ပဏီ များက ဦးခန္တီကို အတော်အရေးတယူရှိကြသည်ကို သွားအမှတ်ရသည်။

သံတန်ဆောင်း လိုဏ်ဂူများ၌ အလှူရှင်၏အမည်စာရင်းများကို တွေ့ရသည်။ မြမျိုးလွင်က ဤအမြို့မြို့အရွာရွာမှ စာရင်းအမည်များကိုပြကာ ‘ကျွန်တော့်ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းက ဇာတ်တည်သူတွေဟာ ဒီက ရတာပေါ့’ ဟု ရယ်မောကာ ပြောနေသည်။ မြမျိုးလွင် ဝတ္ထုများကို စွဲခဲ့သော ငယ်စဉ်အခါက သူ့ဝတ္ထုထဲရှိ နာမည်များကိုပင် တသသ စွဲလမ်းနှစ်သက်သည်ကို သတိရမိသည်။

မန္တလေးတောင်သို့ တက်ရသည်မှာ တပျော်တပါးကြီးပင်။ သို့သော် မောလှ

သည်။ အဆင့်ဆင့်တို့တွင် နားစရာ တန်ဆောင်းများနှင့် စေတီပုထိုး။ တောင်ပေါ်မှ ဆီး၍မြင်ရသော မန္တလေးမြို့ရှုခင်းကား လှပသည်။ မြို့တွေကြားဝယ် ရန်ကင်းတောင်ကို မြင်ရသည်။

သံလက်ရန်းကိုမှီကာ မှိုင်းညှို့သောတောင်များကို ငေးကြည့်နေစဉ် ကျောင်းသားတစ်ဦးက 'သူပုန်တွေ ဒီတောထဲမှာ ရှိတာပဲ' ဟု ပြသည်။

'ဟာ ကပ်လို့ပါလား' ဟု ကျွန်တော်က အံ့သြရသည်။

ထိုနောက် တဖြည်းဖြည်းတက်ကြရင်း တောင်ထိပ်ရှိတန်ဆောင်းသို့ ရောက်ကြသည်။ ဒဂုန်နတ်ရှင်ကား မောသည်ဆို၍ အပေါ်အထိပင် မလိုက်။ သတင်းထောက်များမှာ တဖျပ်ဖျပ် ဓာတ်ပုံရိုက်ကြသည်။

တောင်ထိပ် ရုပ်ပွားတော်ဘုရားများ နီနေသည်ကိုတွေ့ရ၍ မေးကြည့်ရသည်။

'ရွှေမချသေးလို့ နီနေတာပါ။ စစ်စေးက နီနေတာ'

'ဒီနေရာက တစ်လောကပဲ စစ်ဘက်က ပြန်ရတာ၊ အရင်ကဆိုရင် စစ်တပ်လက်ထဲမှာ၊ တောင်ပေါ် ဘယ်သူမှ မတက်ရဘူး' ဟု မန္တလေးက ကလောင်တစ်ဦးက ရှင်းပြသည်။

အခြေအနေအရ ရုပ်ပွားတော်များပင် နီနေကြလေပြီ။ ဘုရားဖူးများသည် ငွေကြေးချောင်လည်က ရွှေတွေဝင်းနေအောင် ရွှေချချင်ကြပေမည်။ ယခုမူကား အခြေအနေအရ ရွှေပြားမခတ်နိုင်သဖြင့် ကိုယ်တော်များမှာ စစ်စေးရောင်ဖြင့် နီနေကြပေသည်တကား။

မှန်စီရုပ် ယွင်းပျက်လေပြီ

မန္တလေးတောင်ကအပြန်တွင် နန်းတော်ထဲသို့ ခန့်ခန့်ကြီး ဓာတ်ပုံတိုက်ရှင် မခင်မကြီး (ပတ္တမြားခင်) က ကား ကိုယ်တိုင်မောင်းကာ လိုက်ပို့ပေးသည်။ မြို့ရိုးနန်းတော်တွင်းသို့ ဝင်ခွင့်လက်မှတ်ရှိမှ ဝင်ရသည်။ သူမထံတွင် ဝင်ခွင့်လက်မှတ်ရှိ၍ အလွယ်တကူ ဝင်ခွင့်ရပေသည်။

နန်းတော်ထဲတွင် သခင်နု တည်းနေပေသည်။ အမြောက်တပ်၊ ခြေလျင်တပ် စသော စစ်တပ်ကြီးများလည်း နန်းတော်ထဲတွင် ရှိသည်။ စစ်သားများ တင်ဆောင်ထားသော ထရပ်ကားကြီးများ ဖြတ်သွားလျက်။

၁၉၃၉ ခုက သခင်ဗဟိန်းနှင့်အတူ နန်းတော်ကို ကြည့်ဖူးသည်။ ယခု

mgyo.com

လုံးဝ မရှိတော့။ အုတ်ခုံသာ ကျန်တော့သည်။

မခင်မကြီးက 'ဟောဒါက ဘုတ်တလုပ်ရေကန်၊ ဒါက ပွဲကြည့်ဆောင်၊ ဒါက နန်းမြင့်၊ ဒါက ဗြဲတိုက်' စသည်ဖြင့် မြက်ရိုင်းတို့ဖြင့် ထူထပ်သောနေရာများကိုပြသည်။

စိတ်ထဲကမူ သိပ်မထိခိုက်လှ။ ဪ... အရင်က တို့ဗမာ ရှင်ဘုရင်များ နေခဲ့တဲ့ နန်းတော်ပဲ ဟုသာ သိရပေသည်။ ဘားနဒ်ရှော၏ 'ဆီဇာနှင့် ကလီယိုပါထရာ ပြဇာတ်' ၌ စာကြည့်တိုက်ကြီး မီးဟုန်းဟုန်းလောင်ကာ နေသောအခါ ပညာရှိ သီယို ဒိုးတပ်စ်က 'ဘယ့်နှယ်လဲ ဆီဇာ၊ အဟောင်းတွေ မီးလောင်စေမလို့လား' လို့ ညည်း သတဲ့။ အဲဒီတော့ ဆီဇာက 'အတိတ်ကနေ အနာဂတ် ထွက်လာမှာပေါ့။ အဟောင်း ပြာပုံထဲက အသစ်တည်ဆောက်မှာပေါ့' ဟု ပြန်ပြောလိုက်သည်။

ယခုမူကား သခင်နုသည် နန်းတော် အပျက်အစီးဘေးရှိ ဗိုလ်အိမ်များ၌ နေ သည်။ ရောင်ပြားကပ် ကရဝိက်ဖောင်ဖြင့် ရေသဘင်ခံသည်။ နိုင်ငံခြား သံတမန်တို့ကို ကျူးဘေး မဏ္ဍပ်၌ဧည့်ခံသည်။ ကထိန်ပွဲကြီးကို အကြီးအကျယ် ကျင်းပသည်။

နန်းတော်ပုံသဏ္ဍာန်ကလေးများသာ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ အဆောင်ဆောင် အခန်း ခန်းကို ပြတိုက်ထဲ၌သာ တွေ့ရတော့သည်။

မခင်မကြီးက 'မိဖုရားဆောင်တွေက သိပ်များတာပဲ' ဟု ပြုံးကာ ပြောသည်။

မယ်ဇယ်ပင် အောက်ဝယ်

မယ်ဇယ်ပင်ကိုင်းများမှာ ယှက်ကာ အောက်သို့ ညွတ်ကွေးကျနေရာ အရိပ် အာဝါသ ကောင်းလှသည်။ မယ်ဇယ်ရွက်တို့မှာ စိမ်း၍နေသည်။ တစ်ဖက်တွင် လယ် ကွင်းရှိသည်။ ရေစပ်မှာ နွားများ၊ ခွေးများကို တွေ့ရသည်။

စစ်ကိုင်းတံတားမှအပြန် အမရပူရရှိ တောင်သမန်ဦးပိန်တံတားဦး မယ်ဇယ် ပင်များအောက်ဝယ် ငှက်ပျောရွက်ခင်းကာ ထမင်းစားကြသည်မှာ မြန်ရှက်လှသည်။

ပန်းတနော်ဦးသန့်က ဦးပိန်တံတားအကြောင်း အဘိုးကြီးတစ်ဦးအား မေး နေသည်။ စစ်ကိုင်းတံတားလောက်ပင် ရှည်လျားသည်။ သစ်သားလုံးကြီးများကို တိုင်ထူကာ မြန်မာ့ဗိသုကာအတတ်ဖြင့် ဆောက်ထားသော တံတားကြီးပင်။ မြန်မာ မင်းလက်ထက်က ထိုတံတားကြီးများကို ဆောက်ခဲ့သည်။

ယခုကား သစ်သားလုံး တိုင်များလောက်သာ လှလှပပ မြင်ရတော့သည်။ အထူးအဆန်း လာရောက်ကြည့်ကြသော လူများသည် တံတားပေါ်လျှောက်ကာ ကြည့်

နေကြသည်။ အမယ်အိုများလည်း တံတားပေါ်မှ တစ်ဖက်သို့လျှောက်သွားသည်ကို မြင်ရသည်။

‘ဟိုဘက် တံတားအဆုံးထိ လျှောက်ကြည့်ရအောင်’ ဟု ကျွန်တော်က အဖော် လိုက်ညှိသည်။

မန္တလေးက သတင်းစာဆရာတစ်ဦးက ‘မဖြစ်ဘူး၊ စိတ်မချရဘူးဗျ။ သူပုန် နယ်နဲ့ ကပ်နေတယ်’ ဟု ပခုံးတွန့်ကာ ဆိုသည်။

အပြန်တွင် အမရပူရ ပိုးရက်ကန်းစင်များသို့ ဝင်ကြည့်သေးသည်။ ရက်ကန်း စင်တို့တွင် မြန်မာချိတ်ဆင်တို့သည် ဖိတ်ဖိတ်တောက်ကာ အရောင်အသွေးတို့သည် လှိုင်းထနေသည်။

ဈေးချိုမြို့တော်

မန္တလေးမြို့၏ ဈေးချိုကား ထင်ရှားကျော်စောသည်။ စင်စစ်အားဖြင့် မန္တလေး မြို့တော်သည် ကုန်သည် မြို့တော်ပင်။

ရှမ်းပြည်ဘက်မှ ကုန်သွယ်ရာလမ်းဆုံလည်း ဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်ဘက်မှ လည်း ကုန်များလာသည်။ အောက်အကြေဘက်မှ ကုန်များလည်းရောက်သည်။ တရုတ်၊ ကုလား စသော ကုန်သည်တိုက်များ တင်းကျမ်းရှိသည်။ အညာအကြေ ကုန်ရောင်းကုန်ဝယ် အချက်အချာဖြစ်သော ကုန်သည်မြို့တော်။ စစ်ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးနေသောနေရာများတွင် ပွဲရုံတိုက်တာများ အစားရောက်နေသည်ကို တွေ့ရ သည်။ ဘယ်သွားသွား အရောင်းအဝယ်ကိုသာ မြင်ရပေသည်။

မန္တလေးစာပေနှင့် အနုပညာ

ရှေးမြန်မာစာပေ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် မန္တလေးခေတ်စာပေဟူ၍ ရှိသည်။ ယခုကား သီးခြားဟန်ပန်နှင့် မရှိပေ။

အမေ၊ လွတ်လပ်ရေးခေါင်းလောင်း စသော ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများကို ရေးသော ချစ်ညိုကို တွေ့သည်။ ရောက်သည့် ညနေစောင်းတွင် ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုသော ငါးပိတန်းလက်ကြားသို့လာကာ စောင့်နေသဖြင့် တွေ့ရသည်။ တာရာတွင် ဝတ္ထု ဆောင်းပါး ရေးသူဖြစ်၍ စာချင်းသိနေသူဖြစ်သည်။

‘အခု ဘာတွေ ရေးနေသလဲ’ ဟု ကျွန်တော်က မေးသည်။

‘မအားပါဘူးဗျာ။ သတင်းစာနဲ့ တစ်နေလုံး အချိန်ကုန်တာပါပဲ။ ညကျတော့ လည်း မောလို့ မရေးနိုင်ပါဘူး’ ဟု ချစ်ညိုက ညည်းသည်။ သူသည် လူထု သတင်းစာ လက်ထောက်အယ်ဒီတာ ဖြစ်သည်။

‘သတင်းစာလုပ်တာ ကျွန်တော့် စာပေလုပ်ငန်းကို လက်လွှတ်ရတာပါပဲ’ သူ၏အဖြစ်ကို ကျွန်တော် နားလည်သည်။ စာပေဆန်းသစ်မှုများ ဖန်တီး လိုလျှင် အချိန်အားရမှ ဖြစ်ပေမည်။ ကျွန်တော်က ဝတ္ထုစာအုပ်များကို ကိုယ်တိုင် ထုတ်ရန် အကြံပေးသည်။ ဂေါ်ကီ၊ လူရွန်း စသော ပြည်သူ့စာပေဆရာများ၏ ဝတ္ထု တို့ကို ဘာသာပြန်ရန်လည်း တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

အခြား မန္တလေးမှ စာရေးသူများဖြစ်သော နှင်းဦး၊ ကြည်မြ စသူများကို တွေ့ရသေးသည်။ သို့သော် မိတ်ဆက်ပွဲအစီအစဉ်မှာ ရင်းနှီးနှီးကပ်စွာ တွေ့ဆုံပြောဆို ခွင့် မရ၍ လက်ပွန်းတတီး မဆုံဖြစ်ခဲ့ရပေ။ အချိန်ကလည်း မရပေ။

စစ်ကိုင်းတံတားပေါ်တွင် ‘မမအုံး၊ အမ်အေ’ နှင့် တွေ့သည်။

‘ဒဂုန်တာရာဆိုတာ ဘယ်သူလဲလို့ မအုံးက မေးနေတယ်’ ဟု မအမာ က ရယ်မောကာ ပြောသည်။ မမအုံးမှာ ပွင့်ရိုက်လည်စည်းကို ခေါင်းစည်းထားသည်။ ပြုံး၍ နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။

မန္တလေးဟန်နှင့် ဝတ္ထုရေးသူကား မြမျိုးလွင်ပင်ဖြစ်သည်။ သူ၏ ဝတ္ထုထဲမှာ လိုပင် စကားကို ဝေဝေဆာဆာနှင့် မန်းဆန်ဆန် ပြောသည်။

စာပေအကြောင်း စကားစပ်မိတိုင်း ‘လေနုအေးသည် နေ့နေသည်’ ဟူ၍ ရွတ်ဆိုကာ ကျွန်တော့်အား နောက်သည်။ ချမ်းမြသာစည် ထမင်းစားပွဲတွင်လည်း သတင်းထောက်တစ်ဦးက ‘အပြုံး၏လုလင်’ ဟူ၍ နောက်သည်ကို မြမျိုးလွင်က ‘အဲဒီ အဓိပ္ပာယ်ကို ဝေါဟာရအသစ်တွေထွင်နေတဲ့ တာရာကို မေးပါ’ ဟု လှမ်းတိုင် လိုက်သေးသည်။

ကျွန်တော်က သူ၏ ‘တစ်ခုလပ်’ ဝတ္ထုထဲမှ ‘အမှောင်တို့သည် သန်းနေကြလေ သည်။ တောင်တို့သည် တန်းနေကြလေ၏’ ဟူသောအပိုဒ်ကို ရွတ်ဆိုပြသည်။ ငယ်စဉ် က မြမျိုးလွင်၏ ဝတ္ထုများကို အတော်စွဲခဲ့၏။ ထိုခေတ်က သူ၏ဟန်ကို လိုက်တူသူများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ကို အမှတ်ရမိ၏။

အပြန်တစ်လမ်းလုံး သူတို့ခေတ်က စာပေလောကအကြောင်း ပြောသည်မှာ နားထောင်၍ မငြီး။ မြမျိုးလွင်ကို ဧည့်ခန်းဆောင် အပျိုမကလေးများက စွဲလမ်းစဉ်၊

ခေတ်ကောင်းစဉ်က ကျွန်တော်တို့မှာ စာပေဝါသနာပါစ ချာတိတ် ဖြစ်ပေ၏။

ဝေဓ၊ ပန်းချီ ကိုအုန်းလွင်၊ ရွှေလင်းယုန်၊ ပီမိုးနင်း စသောသူများအကြောင်း ပြောပြနေ၏။ သော်တာဆွေမှာ မျက်လုံးကြီးနီကာ ဂေါ်ရခါးသီးကို အစိမ်းဝါးစားရင်း အိပ်မက်ထဲမှာလို နားထောင်နေ၏။

မြမျိုးလွင်၏ စကားသံများကို ကြားရသောအခါ သူ၏ဝတ္ထုများကို သွား အမှတ်ရ၏။ ယခုကား မန်းဆန်ဆန် ရေးလေ့ရှိသော မြမျိုးလွင်သည် စာပေကိုပစ်ကာ ဟံသာဝတီကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်နေလေပြီ။

ကျွန်တော်က နတ်ရှင်နောင်၊ ပျို့မှာတမ်း သီချင်းများရေးစပ်သူ မြို့မငြိမ်း အကြောင်း မေးကြည့်သည်။ မြို့မငြိမ်းမှာ ဆန်းသစ်သော အသံများနှင့် သီချင်းစပ်နိုင် သူ ဖြစ်သည်။

‘သူ့အခြေအနေက တစ်မျိုးဖြစ်နေတယ်။ စကားလည်း သိပ်မပြောတော့ဘူး။ ပြောရင်လည်း လောကကြီးရဲ့ ကြမ်းတမ်းခက်ထန်ပုံကို တိုင်လိမ့်မယ်’ ဟု မြမျိုးလွင် က ပြောသည်။ ပြန်မည့်ညတွင် တွေ့ဖို့စီစဉ်သေးသည်။ သို့သော် အချိန်က မရတော့ပေ။

ချမ်းမြသာစည်မှ မင်္ဂလာဒုံသို့ မှတ်တမ်း

အလိုတော်ရီ သတင်းစာများက မန္တလေးလူထုသည် သခင်နုလူထု ဖြစ်သွားပြီ ဟု မှန်နန်းရာဇဝင်သစ် ရေးကြသည်။ သူတို့သည် မဏ္ဍပ်ထဲမှ ဧည့်ခံပွဲပရိသတ်ကို ကြည့်၍ရေးဟန် တူလေသည်။ မဏ္ဍပ်များတွင်ကား မန္တလေးမှအပြင် ရန်ကုန်မှ ထွက် ဝင်ကုန် လိုင်စင်ရသူ သူဌေးသူကြွယ်များလည်း ရှိသေးသည်။

တစ်ညနေတွင် လမ်းပေါ်မှ သာမန် မန္တလေးသားများနှင့် စကားပြောမိသည်။ ကျွန်တော်က ‘လမ်းတွေက ဖုန်တွေ သိပ်များတာပဲနော်။ နောက်ပြီး ချိုင့်တွေ ကလည်း သိပ်ပေါတယ်။ လမ်းတွေက ဒီလိုပဲ ဆိုးသလား’ ဟု မေးသည်။

‘ဒါတောင် ဝန်ကြီးချုပ် လာမယ်ဆိုလို့ ညတွင်းချင်း ပြင်ရတာ’
‘ဪ ... ဪ ...’

လမ်းလယ်တွင်ချထားသော ပဒေသာပင် အခွံများကိုကြည့်ကာ ‘ဝန်ကြီးချုပ် ကထိန်က သိပ်စည်မှာပဲနော်’

‘စည်ပါတယ်။ ပိုက်ဆံရှိသူများကတော့ လှူနိုင်ကြပေမပေါ့ ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော် တို့ကတော့ တစ်နေ့ရ တစ်နေ့စားပါပဲ။ ထမင်း အလျဉ်မိအောင် စားရရင် ကျေနပ်

ချမ်းမြသာစည်သို့ အသွားတွင် ကျုံးနန်းတော်ကို ဖြတ်လာရသည်။ မဏ္ဍပ်
ကြီးများသည် ရေညှိ မှော်ရိပ်သန်းသော ရေပြင်ဝယ် အလှရှုနေကြသည်။ သို့သော်
ရေညှိမှော်တို့က ယှက်သန်းနေသဖြင့် ကျုံးမှာ မကြည်လင်။

လေယာဉ်ပျံပေါ်သို့ တက်သောအခါ မန္တလေးထိုးမုန့်နှင့် စာပလွေ ပါလာ၏။
ချမ်းမြသာစည်မှ မင်္ဂလာဒုံသို့အပြန် တိမ်တိုက်များကိုဖြတ်လာရင်း အိပ်မက်တစ်ဝက်
မက်နေ၏။ အိပ်မက်ထဲတွင် ကရဝိက်ဖောင်ကြီးသည် 'အိမ်ဖြူ' ထဲသို့ ဝင်သွားလေ
သည်။

စာပေဂျာနယ်၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၉၅။

ဖားစည်၊ ခေါင်ရည်ချိုရုနှင့် ဂျော်ဂျီယန်အက္ခရာ

(က)

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၄၀ နွေနှောင်းရက်ကျန်။ ကျွန်တော်သည် ကယားပြည် လွိုင်ကော်သို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ ထိုအခါက ဝန်ကြီးချုပ်သည် သတင်းစာဆရာ၊ စာရေးဆရာ အဖွဲ့အစည်းများကို ဖိတ်ကြားသည်။ ကျွန်တော်မှာ စာရေးဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌအနေနှင့် ရောက်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ ကလူ ပွဲတော်သို့ တက်ရောက်ရန်ဖြစ်သည်။

ကယားပြည်ကို ငွေတောင် သုဓနဇာတ်လမ်းဖြင့် ဆက်စပ်၍သာ သိခဲ့ရသည်။

ကယားပြည်ဆိုသည်မှာ ကြားဖူးရုံသာဖြစ်သည်။ ကိုလိုနီခေတ်အခါက ကရင်နီနယ်ခေါ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရခါစကလည်း ကရင်နီပြည်နယ်ဟုပင် ခေါ်သည်။ ထိုအခါက လမ်းပန်းအဆက်အသွယ် သိပ်မကောင်းသေး၊ သို့မဟုတ်လျှင် လည်း အေးချမ်းမှုအခြေအနေ သိပ်မကောင်းသေး၍ လေယာဉ်ပျံနှင့် သွားကြရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကယားသွား ခရီးလမ်းပန်း၏ ရသကို မခံစားရပေ။ လေယာဉ်ပျံ ဆင်း ခါနီးတွင် ကယားပြည်၏အလှက ကျွန်တော်တို့ကို ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်လိုက်ပေသည်။

လွိုင်ကော်မြို့ကို ဘီလူးချောင်းက ဖြတ်သွားသည်။ လေယာဉ်ပျံပေါ်မှ ကြည့် လိုက်သောအခါ ငွေရောင်တလက်လက် ပြီးပြီးပြက်ပြက်။

နွေနှောင်းရက် ဆိုသော်လည်း အအေးဓာတ်က ခပ်ဖျော့ဖျော့လေးရှိသဖြင့် နေကောင်းရုံသာ။ ညဘက်ကျတော့ နည်းနည်းအေးသည်။ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ဖြစ်မည်။

အင်မတန်လှပသော လွိုင်ကော်တောင်ပေါ်တွင် တည်ထားသော တောင်ကွဲ စေတီတော်မြတ်ကလည်း အင်မတန် သပ္ပာယ်လှသည်။ တောင်ကိုပတ်၍ တက်ကြရ

သည်။ တောင်ပေါ်စေတီ ရွှေရောင်ဝင်းပသည့် လျှိုင်ကော်၏ သင်္ကေတပင်ဖြစ်မည်။
ဘီလူးချောင်းသည် ရှမ်းပြည် အင်းလေးနှင့် တစ်စပ်တည်းရှိနေသော ချောင်းဖြစ်သည်။

ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် အမျိုးသားပြည်များသို့ သိပ် မရောက်ဖူးသေး။
၁၉၃၉ က ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ လားရှိုးသို့ မီးရထားဖြင့် သွားခြင်း
ဖြစ်၍ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် ရွှေရောင် ငွေရောင် လက်နေသော ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်ကို
ရထားပြတင်းပေါက်မှ မြင်ခဲ့ရသည်။ တောတောင်ကစိမ်းစိမ်း၊ ကောင်းကင်က ပြာပြာ၊
မြူငွေ့ကမိုင်းမိုင်း၊ အနုအရင့် ပြောင်းလဲလျက်။ ယခု လျှိုင်ကော်ကတော့ နှင်းမြူရစ်
သိုင်းခြင်း မရှိ။ နေရောင်ဝင်းပအောက်တွင် ကောင်းကင်ပြာနှင့် ရောယှက်လျက်ရှိသော
တောင်ပေါ်ဒေသလေးတစ်ခု။

ကျွန်တော်တို့သည် ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ဘီလူးချောင်းတံတားသို့ သွား
ကြသည်။ ကျွန်တော်က ဘီလူးချောင်းကို အပေါ်မှ မြင်နေကတည်းက စွဲလမ်းနေသည်။
အပေါ်ကကြည့်သောအခါ ငွေရောင်တလက်လက်၊ အနီးကကြည့်သောအခါ ရွှေရောင်
ငွေရောင်က ပြုံးပြက်၊ ချောင်းနံဘေးရှိဆိုင်တန်းတွင် ကျွန်တော်တို့ သားရေပွကြော်
ဝင်စားသည်။ ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး သားရေပွကြော် စားခြင်းဖြစ်သည်။

မွှေးမြသော လက်ဖက်ရည်ကြမ်းနှင့် သားရေပွကြော်မှာ လိုက်ဖက်လှပေသည်။

တောင်ကွဲစေတီတော်မှာ အဆေးမှမြင်ရသည်မှာ ပို၍ပင်လှပသည်။ ကောင်းကင်
ပြာကို နောက်ကျောခံလျက်၊ ကျောက်သား၊ သစ်ပင်စိမ်းစိမ်းတို့ဖြင့် ရစ်သန်းဆင်ယင်
ထားသော တောင်၊ ထိုတောင်ပေါ်ထိပ်တွင် တောင်ကွဲစေတီတော် ရှိသည်။ တဖြည်း
ဖြည်း နီးလာသောအခါ ကျောက်သားမဟူရာနှင့် နက်ပြာစိမ်းတို့သည် ဆက်နွယ်ကာ
အပေါ်ဆုံးက ရွှေရောင်မှာ ဖိတ်ကြွနေတော့သည်။ လျှိုင်ကော်ဒေသတစ်ဝိုက်မှာ လှပ
သော ကျောက်သားတို့ဖြင့် ကုံလုံကြွယ်ဝသောမြေ ဖြစ်မည်ထင်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင်
လျှိုင်ကော် ကျောက်ပြားရောင်စုံတို့က ကျော်ကြားနေခြင်းဖြစ်မည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လျှိုင်ကော်အပြင်ဘက်ဆီသို့ သိပ်မသွားကြ။ လုံခြုံရေးက
စိတ်မချရ၍ထင်သည်။ ညဘက် ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုနေရာမှပင် သေနတ်သံသဲ့သဲ့
ကို ကြားနေရသေးသည်။ ကျွန်တော်က အခြေအနေကို နားလည်လိုက်သည်။ နောက်
တစ်နေ့ နံနက်တွင် ကလူပွဲတော် စသည်။

မဏ္ဍပ်ကြီးထဲတွင် ဧည့်သည်များ ရောက်ရှိနေကြသည်။ ထို့နောက် ပွဲတော်
စသောအခါ ဖားစည်သံကြားရသည်။ ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံးကြားရသော ဖားစည်သံ။

အသံက မြည်ဟိန်းလျက်ရှိသည်။ အဝေးရှိ တောင်ပေါ်သို့ပင် ပျံ့နှံ့လျက်ရှိမည် ထင်သည်။ သစ်ပင်ကြား၊ လယ်ကွင်းကြား၊ တောင်ပေါ်ထိပ်ဖျားတို့တွင် ဖားစည်သံ သည် ဝေ့ဝိုက်ကာ ပဲ့တင်သံဖြင့် ရိုက်ခတ်လျက်ရှိနေပေသည်။ ကလူပွဲတော်သည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးသည့် အထိမ်းအမှတ်ပွဲတော်ဖြစ်သည်။

ဖားစည်ဆိုသည်မှာ ကြေးမျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် အရစ်အရစ်ထလျက်၊ အနား တို့တွင် ဖားရုပ်ကလေးများ အစီအရီရှိနေသည်။ ဖားသည် လယ်၏သင်္ကေတ ဖြစ် မည်။ မိုး၏သင်္ကေတလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ မိုးခေါ်သံကို တင်စားခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်။

ကလူ ပွဲတော် အခမ်းအနားပြီးသောအခါ ကျွန်တော်တို့သည် မြို့တွင်းသို့ လျှောက်လည်ကြသည်။ လွိုင်ကော်တွင် ကျွန်တော့်မှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်သာ ရှိသည်။ သူက စာပေမွေ့သူ ကိုကျီးညို၊ သူနှင့် စာချင်းသာ ဆက်သွယ်မိသည်။ ယခုမူ လူကိုယ်တိုင်တွေ့ရသည်။ သူက အိမ်တစ်အိမ်သို့ ခေါ်သွားသည်။ သိုင်းသန်း တင်၏ အိမ်ဖြစ်သည်။ သိုင်းသန်းတင်မှာ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကတည်းက ပါလာ သော တော်လှန်ရေးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။

သူ့အိမ်ကလေးကို လှေကားဖြင့် တက်ရသည်။ တက်တက်ချင်း ကပြင်ကလေး ကို တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် အမိုးအချွန်နှင့် အိမ်မကြီး။ ဤပုံများကို ရှမ်းပြည် အခေါင်အဖျားများတွင် တွေ့ရတတ်သည်။ တရုတ်ပြည်၊ ထိုင်းဒေသတွင်လည်း ဤ ပုံမျိုးကို ဓာတ်ပုံထဲတွင် တွေ့ခဲ့ဖူးသည်။

ကျွန်တော့်ကို ခေါင်ရည်ဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ ကျွန်တော် ခေါင်ရည်ကို မြည်းစမ်း ကြည့်လိုက်သည်။ မွှေးတေးတေး၊ ရှတတ၊ သို့သော် ချိုမြသည်။ အတော်ပြင်းသည့် ယမကာပင်။ ကျွန်တော် မြည်းရုံသာ မြည်းလိုက်သည်။ လည်ချောင်းထဲတွင် ပူသွားပြီး ရင်ထဲတွင် ဖြန်းခနဲ ယစ်ဝေလာတော့သည်။ ကျွန်တော် ဆက်၍သောက်ရန် မဖြစ်။ သိုင်းသန်းတင်က သောက်ပါ၊ သောက်ပါဟု လောကွတ်ပျူငှာနှင့် ပြောသည်။ ကျွန်တော် မသောက်နိုင်၊ ကျွန်တော် ဒီထက်သောက်လျှင် လှေကားကိုပင် ဖြောင့်ဖြောင့် ဆင်းနိုင်မည်မဟုတ်ဟု ပြောလိုက်သည်။ သူက ပြုံး၍ ‘ရပါတယ်၊ ကျွန်တော်တွဲပို့မှာ ပေါ့’ ဟု ပြုံး၍ပြောသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် ဆက်မသောက်၊ အတော်ငြင်းရသည်။ သူက ကျွန်တော့်ကို ပျားရည်တစ်ပုလင်းနှင့် ကြက်ဥများ လက်ဆောင်ပေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော် သူ့အိမ်မှထွက်လာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ကိုငေးကာ ကြည့်နေသည်ကို ကျွန်တော် မှတ်မိနေသေးသည်။

ကျွန်တော်၏ မြင်ကွင်း၌လည်း မှုန်ဝါးဝါး ဖြစ်နေသေးသည်။

(ခ)

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၄၀ မိုးနှောင်းဟေမန်ဦး။

အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော တရုတ်ပြည်သစ် အမျိုးသား နေ့ အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ရန် တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားခဲ့သည်။ စာပေ အနုပညာ အလုပ်သမား အမျိုးသမီး ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဖိတ်ကြားချက် အရ ကျွန်တော်တို့ သွားကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာချစ်ကြည်ရေး ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင် တစ်ယောက်အဖြစ် သွားရသည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့၏ ယာယီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာဆိုသော် လည်း အတော်အေးနေပြီ။ ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး တွေ့ကြုံရသော အအေးဓာတ် ဖြစ်သည်။ အပေါ်ရုံ သက္ကလတ်အင်္ကျီထူထူကြီးများကို ဝတ်ထားရသည်။ ပီကင်းမြို့ ပေဟိုက်ကန်ကြီးသည် ရေခဲနေပေပြီ။ တရုတ်ပြည်အနှံ့အပြား မြို့များသို့ သွားလည် ကြသည်။ မြောက်ပိုင်းအစွန် ရှန်ယံမြို့သို့ပင် ရောက်ခဲ့သည် (ရှေးအခေါ်က မုကဒင်) အပြန်တွင်ကား တီယန်စင်း၊ ရှန်ဟိုင်း၊ နန်ကင်း စသောမြို့များသို့ ရောက်သည်။ ထိုအခါက ရန်ကုန်နှင့် ပီကင်းလေကြောင်း အဆက်အသွယ်မရှိသေး၍ ကျွန်တော် တို့သည် ဟောင်ကောင်မှတစ်ဆင့် သွားကြရသည်။

ဟောင်ကောင်မှ ရေကြောင်းဖြင့် ပုလဲမြစ်ကိုဖြတ်၍ တောင်ပိုင်း ကွမ်တုံမြို့မှ တစ်ဆင့် လေကြောင်းဖြင့် ပီကင်းသို့ သွားရခြင်းဖြစ်သည်။ ကွမ်တုံကို မြန်မာစာပေ တွင် ကောတုံဟု ရေးသားကြသည်။

တရုတ်ပြည် လွတ်မြောက်သည်မှာ နှစ်နှစ်ခန့်အကြာတွင် ဖြစ်သည်။ ကူမင် တန် အစိုးရ ထွက်ပြေး၍ မော်စီတုံး အာဏာသိမ်းသည့်ကာလကို လွတ်မြောက်သည် ဟူသော ဝေါဟာရဖြင့် ရေးသားကြသည်။ အမျိုးသားနေ့ကို အရှေ့ဥရောပ၊ အာရှ၊ အာဖရိကနိုင်ငံများကို ဖိတ်ကြားထားသဖြင့် ခရီးသွားရာတွင် တော်တော် စုံစုံလင်လင် နှင့် ပျော်စရာကောင်းသည်။ ထိုအခါက တရုတ်ပြည်သစ် အစိုးရသည် ဖဆပလ အစိုးရကိုပင် မဖိတ်ပေ။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကို တရုတ်-မြန်မာ မိတ်ဆွေ ဖြစ် အသင်းအဖွဲ့က ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ တရုတ်တို့က အထူး ဧည့်ခံပြုစုကြသည်။

နန်ကင်းမြို့အစွန်ရှိ တရုတ်ပြည်၏ ပထမဆုံး သမ္မတဖြစ်သော ဒေါက်တာ

ဆွန်ယက်ဆင်၏ ဂူသို့ သွားသောအခါ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကို ဝေါဖြင့် တင်ဆောင်၍ ခေါ်ကြသည်။ ဆွန်ယက်ဆင် ဂူဗိမာန်မှာ တောင်ကြောပေါ်တွင်ရှိ၍ အတော်ကလေး လှမ်းတက်ရခြင်းကြောင့် ဆရာကြီး ပင်ပန်းမည်စိုး၍ ဝေါဖြင့် တင်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရှန်ဟိုင်းမြို့မှတစ်ဆင့် ဟန်ချိုမြို့သို့ ရောက်သည်။ ဟန်ချိုမြို့မှာ တရုတ်ပြည်တွင် အလှပဆုံးမြို့အဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားသည်။ ပိုးချည်၊ ပိုးရက်ကန်းဖြင့်လည်း ကျော်ကြားသောမြို့ ဖြစ်သည်။ မြို့မှာ ရေကန်ကြီးကိုပတ်၍ တည်ထားသည်။ မြို့မှာ အင်မတန် လှသည်။ ကျွန်တော်တို့တည်းသော ဟိုတယ်မှာ ကမ်းစပ်တွင်ရှိသဖြင့် လှပသာယာသည်။ ရေကန်ကြီးထဲတွင် ကျွန်းများရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် လှေဖြင့် ရေကန်ထဲတွင် သွားလာကြသည်။ ကျွန်းကလေး တစ်နေရာသို့ ရောက်သောအခါ ပြတိုက်တစ်ခု တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဝင်ကြည့်ကြသည်။ ပျူအကကို ကဗျာဖွဲ့သော တရုတ်ကဗျာဆရာကြီး ပိုးချိုအိ၏ ကဗျာနှင့်အတူ ဖားစည်ကို သွားတွေ့လိုက်ရသည်။

ကျွန်တော် အံ့ဩသွားသည်။ ကျွန်တော် လှိုင်ကော်တွင် တွေ့လိုက်ရသော ဖားစည်ပုံစံအတိုင်းပင်။ ရှေ့မျက်နှာပြင် အရစ်အရစ်တွင် ဘေးပတ်လည်က ဖားရုပ်ကလေးများက ကျွန်တော်တို့ကို ငေးကြည့်နေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့နားထဲတွင် ကလူပွဲတော်မှ ဖားစည်မြည်ဟိန်းသံကို ကြားနေသည်။ ဖားစည်သံသည် လေကြောတွင်မျောပါကာ ဆက်စပ်နေသည်။ ကျွန်တော့်ရင်ထဲတွင်ကား လေကြော၊ ရေကြော၊ မြေကြော ဆက်စပ်လျက်ရှိသော လူသားတို့၏ မြေအပြင်တွင် ဆက်စပ်နေသောသဘောကို တွေးမိနေသည်။

ကမ္ဘာ့သမိုင်းဆရာတို့က ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးအနွယ်ကို တိဗက်တိုဘားမင်းဟု ခေါ်ဝေါ်မှတ်သားကြသည်။ တိဗက်မြန်မာ၊ မြောက်ပိုင်း တိဗက်ဒေသဘက်မှ မျိုးနွယ်များ ပေါက်ဖွားလာသော လူမျိုးဟု ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

အချို့သော သုတေသီတို့က တရုတ်ပြည် ကန်စုနယ်မှ အောက်ဘက်သို့ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းလာသော လူမျိုးဖြစ်သည်ဟု မြန်မာတို့၏ မျိုးနွယ်ဇာစ်မြစ်ကို စူးစမ်းဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

တရုတ်ပြည်ရောက်စဉ်ကတော့ ကျွန်တော် ကန်စုနယ်သို့မရောက်။ မြောက်ဘက် ကုန်းမြေမြင့်မှနေ၍ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ဘက်သို့ မြစ်ကြီးများ စီးဆင်းလာခဲ့သည်။ မဲခေါင်မြစ်၊ သံလွင်မြစ်၊ မေခါ မလိခမြစ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ လူသားတို့၏

အမျိုးအနွယ်များသည် ရောယှက်နေကြသည်။

ကျွန်တော်၏ မွေးဇာတိဖြစ်သော ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ထိုင်ကူ ရွာကလေး၏ အမည်မှာ မွန်စကားလုံးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ အမောက် အဘွားမှာ မင်းဘူးမြို့နယ် မုံးချောင်းကမ်းဘေး ကျေးရွာမှ ဆင်းသက်လာသော 'မြို့' မျိုးနွယ် ဖြစ်သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ တစ်ခါက မွန်နိုင်ငံတော်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ကမ္ဘောဒီးယားတွင် တီးခတ်သော ဝါးပတ္တလားကို မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့တစ်ဝိုက်ရှိ မွန်ဒေသတွင်လည်း တီးခတ်နေသည်မှာ နှစ်ပေါင်းကြာလှပေပြီ။ မဲခေါင်မြစ်၊ သံလွင် မြစ်တို့ ရစ်ခွေစီးဆင်းရာဒေသတစ်ဝိုက်သည် ယဉ်ကျေးမှုချင်း ဆက်နွယ်နေသည်။ နီးစပ်သည်။ ခမာယဉ်ကျေးမှုဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

တနင်္သာရီဘက်မှ လူများက ထိုင်းကို ရှမ်းဟု ခေါ်ကြသည်။ လူမျိုး ယဉ်ကျေးမှု တို့သည် ဆက်နွယ်ကူးယှက်လျက် ရှိကြသည်။ လောကတွင် စစ်စစ်ဟူ၍ မရှိနိုင်ပေ။

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀ က ကျွန်တော်သည် ကူမင်းမြို့ ဇာတ်ရုံတစ်ခုသို့ ဝင် သွားရာ ဇာတ်ရုံရှေ့တွင် မှန်စီရွှေချ ရှမ်းအိုးစည်အရှည်ကြီးကို တွေ့ရသည်။ ဇာတ်လမ်း စသောအခါ မောင်းသံ၊ အိုးစည်သံသည် မြည်လာသည်။ ရှမ်းပြည်ကို သွား၍ သတိရ စေသည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၄၀ ခန့်က ကျင်းပသော ကချင်ပြည် မနောပွဲသို့ ရောက်ခဲ့သောအခါ အိုးစည်သံ၊ မောင်းသံတို့ကို ကြားခဲ့ရသည်။

(ဂ)

၁၉၅၃ ခုနှစ်က ကျွန်တော်သည် ဆိုဗီယက် ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံတော်များ ၏ ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ ဂျော်ဂျီယာ ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတနိုင်ငံတော်သို့ လည်း ရောက်သွားဖူးသည်။ ယင်း ဂျော်ဂျီပြည်၏ မြို့တော် ဒဗီလီစီသို့ ရောက်သွား သည်။ စတာလင် မွေးဖွားရာ ဂူရီမြို့သို့လည်း ရောက်သွားသည်။ တောင်ပေါ်စခန်း မြို့လေးတစ်မြို့သို့လည်း ရောက်ဖူးသည်။ ယင်းမြို့ကလေးမှာ အမြဲ ရေခဲနေသော နေရာဖြစ်၍ စကိတ်စီးရာစခန်းမြို့လည်း ဖြစ်သည်။ ယင်း ဂျော်ဂျီယာပြည်တွင် သုံး သော အက္ခရာမှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာအက္ခရာ အဝိုင်းမျိုးဖြစ်၍ ကျွန်တော် အံ့ဩ သွားရသည်။

ယင်းရုရှားအက္ခရာ ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုထဲမှ တစ်ပြည်ဖြစ်သော ယူကရိန်း ပြည်ရှိအက္ခရာတို့ကိုလည်း တွေ့ဖူးသည်။ မြန်မာအက္ခရာနှင့် တူနေသည်။ ယင်း

ဂျော်ဂျီယာက ၎င်းတို့နှင့်မတူဘဲ အဝိုင်းဖြစ်နေသည်။ ဂျော်ဂျီယာ ဘာသာစကားကို တော့ ကျွန်တော် မလေ့လာ။ ကျွန်တော်က ဘာသာဗေဒသမား မဟုတ်။ သို့သော် အကွရာဝိုင်းချင်း တူသည်ကိုတော့ အံ့ဩမိသည်။ ယူကရိန်းပြည် ဆိုဗီယက် ဆိုရှယ် လစ် သမ္မတ နိုင်ငံတော်၏ မြို့တော် ကီးယက်မြို့သို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားသည်။ မြို့မှာ အင်မတန်သာယာသည်။ မြို့မှာ တောင်စောင်းကလေးပေါ်တွင် တည်ထား၍ နီးဗားမြစ်က ဖြတ်သန်းကာ ဝေ့ဝိုက်ထားသည်။ ကျွန်တော် လွိုင်ကော်ကို သွား၍ သတိရမိသည်။

တောင်ထွတ်ကလေးများပေါ်တွင် ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းနှင့် ကြက်သွန်ဥကဲ့သို့ သော ပုံသဏ္ဍာန်အချွန်ရှိသော ရှေးဟောင်း ခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများကို တွေ့ရသည်။ မဆီမဆိုင် ကျွန်တော်သည် တောင်ကွဲစေတီတော်ကို သွား၍ သတိရ သည်။ တကယ်ကတော့ မဆိုင်ဟုဆိုရမည်။ ကီးယက်မြို့တော် အကြီးအကဲက နှစ်သစ်ကူး ထမင်းစားပွဲဖြင့် ဧည့်ခံရာ ရှန်ပီန်တိုက်သည်။ ကယားခေါင်ရည် အရသာ မျိုး။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူမျိုးပေါင်းများစွာ အနန္တရှိကြသည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တည်း တွင်ပင် လူမျိုးများ၊ လူမျိုးနွယ်များစွာ ရောယှက်ပေါင်းစည်းလျက်ရှိသည်ကို တွေ့နိုင် သည်။ အားလုံးက လူသားများပင် ဖြစ်ကြသည်။ လူသားများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးကို မြတ်နိုးကြသည်။

ဤအချက်၌ကား သွား၍တူပေသည်။ ကျွန်တော်သည် ယင်းတိုင်းပြည်များသို့ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သွားရောက်ခြင်းဖြစ်ရာ ပြည်သူပြည်သားတို့၏ ဆန္ဒမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးပင်ဖြစ်သည်ကို ခံစားထိတွေ့ရပေသည်။

ပြီးခဲ့သော နွေရက်ကပင် ရှမ်းပြည်သို့ ကျွန်တော် ရောက်သွားခဲ့သည်။ ပေါင်း လောင်း လမ်းဖောက်နေသည်ဟု ကြားရသည်။ ကျွန်တော်သည် တောင်ငူဘက်၊ ပျဉ်းမနားဘက်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ယင်းပေါင်းလောင်းသည် ထိုဒေသများဘက်သို့ ခွေဝိုက်စီးဆင်းသည်။ သံတောင်သစ်တွင် စီးဆင်းနေသော ရေတံခွန်မှ ချောင်းသည် မြတ်စောညီနောင် ဘုရားပရိဝုဏ်ဆား ပသီချောင်းသို့ ရောက်သည်ကို ကျွန်တော်သည် ယင်းချောင်းများသို့ ဆင်းရင်း ခံစားထိတွေ့ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ လူသားများအားလုံး ဆက်စပ်နေကြသည်။ ဖားစည်ကို ကယား လူမျိုးများသာမဟုတ်၊ ကရင်လူမျိုးများလည်း သုံးသည်။ ဖားစည်သည် ကရင်လူမျိုး ၏ တံဆိပ်လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဝါးပတ္တလားသံကို မဲခေါင်မြစ်စီးဆင်းရာ ဒေသ

တစ်ဝိုက်သာမဟုတ်၊ ကျွန်တော်တို့ ဒေသ၌လည်း ကြားရသည်။ အိုးစည်သံကို ကချင်ပြည်သာမဟုတ်၊ ရှမ်းပြည်တွင်လည်း ကြားနိုင်သည်။ မောင်းသံကို တောင်ပေါ် မြစ်ဝှမ်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မကျန် အနှံ့ကြားနိုင်သည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက ချိုးငှက်ဆိုတာ သာယာအေးချမ်းတဲ့ အထိမ်းအမှတ်ပဲကွဟု ပြောဖူးသည်။ ချိုးကူသံကို သာယာအေးချမ်းခြင်း သို့မဟုတ် အချစ်၏သင်္ကေတအဖြစ် ကဗျာရေးဖွဲ့ကြသည်။ အမှန်အားဖြင့် ချိုးဖြူငှက်သည် ခရစ်ယာန်သမ္မာကျမ်းစာထဲမှ လာသောဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ကမ္ဘာလူသားတို့က ချိုးဖြူကို ငြိမ်းချမ်းရေးအမှတ်အသားအဖြစ် ခံစားနေကြပြီ။

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ညီညွတ်ရေးသည် ကျောချင်းကပ်နေသော ဒင်္ဂါးပြားကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော ၁၉၇၅ လောက်က ကျွန်တော်တို့သည် ပျဉ်းမနားဘက် ပေါင်းလောင်းမြစ်ကမ်းပေါ်တွင် ပျဉ်းမနား ကဗျာဆရာများနှင့်အတူထိုင်ကာ ဆွေးနွေးခဲ့ကြဖူးသည်။ ဟော မကြာမီကပင်လျှင် ပျဉ်းမနား၊ တောင်ငူဘက်မှ မိတ်ဆွေများသည် ကျွန်တော် ကွန်းခိုရာ မဲဇာသို့ ရောက်လာရင်း မွေးနေ့၌ ဆုံတွေ့ကြသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ညီညွတ်ရေးသည် လူသားတို့၏ နှလုံးသားတွင် ကိန်းဝပ်ရာ မဟုတ်ပါလား။

၁၃-၆-၉၁
မဟေသီမဂ္ဂဇင်း၊ သြဂုတ်၊ ၁၉၉၁။

ရှမ်းပြည်

‘ရှမ်းပြည်’

‘တောင်တန်းတို့ဖြင့် ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်း ရှုလိုက်တိုင်းသာယာသော ရှမ်းပြည်၊ တောစဉ်ခင်တန်းတို့ဖြင့် စိမ်းစိမ်းစိုစို၊ လွမ်းစဖွယ်ကောင်းသော ရှမ်းပြည်၊ ငွေရောင် ဖန်ပြန်ရေတံခွန်တို့ဖြင့် စီးသွန်ခွေရစ် မဖြစ်စတောင်း သာမျိုးစုံပေါကြသည့် ရှမ်းပြည်’

ကျွန်ုပ်တို့၏အိပ်မက်ထဲ၌ သင်သည် ကွန့်မြူးလျက်ရှိ၏။ ရှမ်းလူမျိုးတွေ ရိုးသည်။ သဘောကောင်းသည်။ ဧည့်ဝတ်ကျေသည်။ ရှမ်းမကလေးတွေ ပါးအို နီကလေးနှင့် ချောသည်။ လှသည်ဟု ကြားရပြန်သောအခါ သင့်ထံသို့ မလာဘဲ မနေနိုင်တော့။

ရှေးရှေးတုန်းက ရှမ်းပြည်သည် ငှက်ဖျားပေါရာဌာန၊ စုန်းကဝေ၊ တစ္ဆေ၊ အင်းအိုင်၊ လက်ဖွဲ့၊ ခါးလှည့်၊ မန္တရား စသော ပယောဂ ပညာသည်တို့ ကျက်စားရာဌာန အဖြစ်သာ ကျွန်ုပ်တို့ ကြားဖူးနားလည်ကြ၍ ရှမ်းပြည်ကို အိမ်ဦးကြမ်းပြင် ဖြစ်နေသော်လည်း အရောက်အပေါက်နည်းခဲ့သည်။ ရှမ်းဆိုလျှင် ကြောက်ကြသည်။ ယခုအခါ၌ ကား ရှမ်းပြည်သည် လောင်းကစားပွဲတို့ဖြင့် အရှေ့တိုင်း ‘မွန်တီကာလို’ ဟုလည်း ကျော်ကြား၏။ ပင်စင်ယူပြီးသော ဥရောပသားတို့၏ ခေါင်းချရာ အာရှတိုက် ‘ဆွစ်ဇာလန်’ ဟုလည်း ထင်ရှား၏။ တိတ်တိတ်ပုန်း ဘိန်းကူးရာ၊ ရုပ်ရှင်ရိုက်ရာ၊ နွေရာသီ ရုံးပိတ်ရက်၊ ကျောင်းပိတ်၍ အပျော်အပါးလှည့်လည်ရာ စခန်းသာအဖြစ်ဖြင့်လည်း လူသိများ ကြသည်။ သို့သော် မကြာသေးမီက ကျိုင်းတုံစော်ဘွားကို သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်မှုသည်လည်းကောင်း၊ ယူနန်လမ်းမကြီးသည်လည်းကောင်း၊ မောရစ်ကောသစ်

၏ 'နေဝင်ဘုရင်များ' ခေါ် စာအုပ်သည်လည်းကောင်း သင် ရှမ်းပြည်ကြီးအား ကမ္ဘာ သတင်းရှေ့မှောက်သို့ အတင်းဆွဲ၍ သွင်းလိုက်တော့သည်။ အိပ်မောကျနေသော လူတစ်ယောက်ကို ဇာတ်ခုံပေါ်သို့ အတင်း တင်လိုက်သည်နှင့်သာ တူတော့သည်။ ရှမ်းပြည် ဘယ်လိုကရမည်နည်း။ ဝေးလံသော ဥရောပတိုက်၌ ရှမ်းပြည်၏ အရှင်သခင် ဖြစ်သော ဗြိတိသျှနှင့် ဂျာမနီတို့ ရန်ဖြစ်နေကြသည်။ နီးကပ်သော အရှေ့ဘက်၌ ဂျပန်သည် တရုတ်ကိုဝါးမျိုရန် အားထုတ်နေသည်။

ကောင်းပြီ။ အရှေ့နှင့်အနောက်တွင် ထိုသို့ ဤသို့ ဖြစ်နေပြီ။ ခေတ်သစ်က အတွင်းသားပြေးလျက်ရှိ၏။ အပြောင်းအလဲ မြန်လှ၏။ ရှမ်းပြည်လည်း ခေတ်နှင့် လိုက်၍မပြေးနိုင်လျှင်၊ မပြောင်းလဲလျှင် အောက်ကျနောက်ကျ ဖြစ်နေလိမ့်မည်။ ရှမ်းတို့ ပြေးကြပါ၏လော။ ပြောင်းလဲကြပါ၏လော။ ယခု ကမ္ဘာ့အရေးတော်ပုံထဲတွင် ရှမ်းပြည်ဘာလုပ်မည်နည်း။ ရှမ်းတို့ ဘာလုပ်နေကြသနည်း။ ဤအမေးကိုဖြေနိုင်ဖို့ ကျွန်ုပ်နှင့် သမဂ္ဂဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ကိုဘဟိန်းတို့သည် သီတင်းကျွတ် ကျောင်းပိတ်ရက် အတွင်းက ရှမ်းပြည်သို့ ခရီးထွက်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ဖန် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်လာ သောအခါ ဥတုရာသီ ပူအိုက်သလောက် ရှမ်းပြည်အတွက် စိတ်ပူခြင်းတည်းဟူသော လက်ဆောင်ကိုပါ ယူလာခဲ့ရပါသည်။ ဤ 'ရှမ်းရွာလက်ဆောင်' ဆောင်းပါးသည် လည်း ထို ကျွန်ုပ်တို့စိတ်ပူခြင်းမှ ပေါက်ဖွားလာရပါသည်။ တောင်တန်းကြီးများ၊ တောဂနိုင်းကြီးများသည် ရှမ်းလူမျိုးတို့၏ ညီညွတ်သွေးစည်းရေး၊ အမြင်ကျယ်ရေး၊ တိုးတက်ရေးတို့ကို ဟန့်တားပိတ်ပင်လျက်နေသည်။ ထိုထို တောင်တန်းကြီးများ ကြီးမားများပြားလှသကဲ့သို့ ရှမ်းတို့၏ အောက်ကျနောက်ကျမှုသည်လည်း ထုထည် ကြီးမား များပြားလှတော့သည်။ သစ်ပင်တောတောင် 'ထူ' သကဲ့သို့ ရှမ်းတို့လည်း 'ထူ' ကြလှသည်။ ရာသီဥတု 'အေး' သကဲ့သို့ ရှမ်းတို့၏ သွေးသည်လည်း 'အေး' စက်စက် နိုင်လှသည်။ ပြင်ပကလူများအဖို့ ရှမ်းပြည်၏ ဩကာသလောကသည် သာယာဆန်းကြယ် လွမ်းစဖွယ်ကောင်းသလောက် ရှမ်းတို့အဖို့ကား လွတ်လပ်ရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ တိုးတက်ရေးတို့တွင် အကြီးမားဆုံးသော ရန်သူ ဖြစ်ဘိဟန်တကား။

ဗမာပြည်တွင် ချုပ်ချယ်မှု၊ ဖိနှိပ်မှုအမျိုးမျိုး နေ့စဉ်တွေ့မြင်နေရသော ကျွန်ုပ် တို့က ရှမ်းပြည်၏ အပေါ်ယံ အေးချမ်းငြိမ်သက်ခြင်းကိုကြည့်ကာ အဝေးမှနေ၍ တစ်ခါတစ်ရံ သွားရည်ကျမိကြသည်။ သို့သော် ရှမ်းပြည်အတွင်းရေးတို့ကို စုံစမ်း တွေ့ရှိသောအခါ ဗမာပြည်က သက်သာလေကလားဟု ဖြေဆည်နိုင်လေသည်။

ရှမ်းပြည်သည် လှန်ထားသော မြင်းနှင့်တူလေသည်။ အတွင်းဘက်တွင်သာ လှည့်လည်ကျက်စားနေပါမူ လွတ်လပ်ချောင်ချိသလိုလို ရှိမည်။ နည်းနည်းရုန်း၍ အပြင်ဘက်ထွက်ကြည့်မှ လည်ပင်းတွင် ကြိုးတင်းတင်းကြီးစင်းနေမှန်း သိရမည်။ ရှမ်းတို့ မျက်စိမပွင့်ကြ၊ မရုန်းကြသေး၍သာ လွတ်လပ်သလိုလို ထင်နေရသည်။ မယုံလျှင် ယနေ့ ရုန်းကြည့်စမ်းပါ။ ချက်ချင်းပင် ဆန့်သွားပါလိမ့်မည်။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ပြောရက်သနည်း။ ရှမ်းပြည်ဟုဆိုလိုက်လျှင် အလွန် သတင်းမွှေးလှသော ဖွားဖက်တော် ပုဒ်မ ၁၀ ဤမျှ သတင်းမွှေးရသနည်း။ ရှမ်းပြည် အစဉ်အလာ ဥပဒေ (Customary Law) တွင် ဗမာပြည်မှာကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးပွေလီလှသော ပုဒ်မ၊ ပုဒ်ထီးတွေမရှိ။ စုစုပေါင်းမှ ၁၀ ခုသာလျှင်ရှိသည်။ ၁ မှ ၉ အထိကား သူ့ပြစ်မှုနှင့် သူ အသီးအခြား ရေးသားထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၀ အောက်တွင်ကား ဘာတစ်ခုမျှ ရေးသားထားခြင်းမရှိ။ ရှမ်းပြည်အစိုးရ၏ မျက်စိထဲတွင် အလိုမရှိလျှင် နာရီပိုင်း အတွင်း (ယခင်က ၂၄ နာရီ၊ ယခု ၂ နာရီသာ ဟုပြောသည်။) ရှမ်းပြည်မှအပ ထွက်ခွာသွားရမည်။ ဘာမှ မရေးထားသဖြင့် ဘယ်လိုမှ ထုချေခွင့်မရှိ။ ဘိလပ်ပြန် ဘာရစ္စတာလည်း တတ်နိုင်မည်မဟုတ်။ တစ်ချက်လွတ်အမိန့်တော် ဖြစ်သည်။ ဤ ပုဒ်မ ၁၀ ၏ လက်တွေ့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ခံခဲ့ရသည်။

“ကဲ ... ကိုဘဟိန်း၊ ရုံးမော်ဟိုးက တရုတ်လက်ဖက်ရည် မွှေးမွှေးကို နှုတ်ဆက်သောက် သောက်လိုက်ကြရအောင်”

“အဟဲ၊ ဟဲ ... ဟဲ”

ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ယောက်ကား ပြုံးရင်း ဖော်ရွေသောအိမ်ရှင် ထည့်ပေးသည့် တရုတ်လက်ဖက်ရည်ကို နှစ်ခြိုက်စွာသောက်လျက် ရှိကြသည်။ ဘေးက ဗမာစကား နားလည်သော တရုတ်များကလည်း ကျွန်ုပ်တို့အား ပြုံးကြသည်။

‘ရုံးမော်ဟိုး’ ဆိုသည်မှာ လွယ်ရိုး (လားရှိုးဟောင်း) ရှိ ကျွန်ုပ်တို့တည်းခိုနေသော တရုတ်ကုန်သည်ကြီးတစ်ဦး၏ အိမ်အမည်ဖြစ်သည်။ တရုတ်တွေကား ကျွန်ုပ်တို့အား ချစ်ကြည်ကြသည်။ သူတို့ ကျွေးမွေးသည့်အထဲတွင် တရုတ်လက်ဖက်ခြောက်ကို လှော်၍ခတ်သော တရုတ်လက်ဖက်ရေကြမ်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ခံတွင်းတွင် အလွန်အရသာရှိသည်။ မွှေးကြိုင်သောအနံ့နှင့် အတော်သောက်၍ကောင်းလှသည်။ ထိုနေ့ကား လားရှိုးမှ သိန္နီသို့ထွက်ခွာမည့် နံနက်ခင်း ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်ုပ်ကား အချို့ဝန်စည်စလယ်များကို ထုပ်ပိုးချည်နှောင်နေခိုက် ကိုဘဟိန်းမှာ တရုတ်တွေနှင့် တရုတ်

ဂျပန်စစ်ပွဲကို ဆွေးနွေးရင်း လက်ဖက်ရည်ကိုသာ တစ်ခွက်ပြီးတစ်ခွက် ထည့်သောက် နေသည်။

“ကိုယ့်လူ၊ လက်ဖက်ရည်တွေ ကြပ်ကြပ်သောက်၊ တော်ကြာ ကားပေါ်မှာ ဆီးသွားချင်နေလို့ မတော်မရော် ဖြစ်နေဦးမယ်” ဟု ကျွန်ုပ်က သူ့အား နောက်လိုက် ရာ လက်ဖက်ရည်ပန်းကန် နှုတ်ခမ်းဝသို့ တေ့တေ့မည့်ဆဲဆဲ ကိုဘဟိန်းလက်သည် တုံ့သွားလေ၏။ နောက် ၂ ယောက်စလုံး ရယ်မောကြပြန်သည်။

“ဒါထက် ဆရာတို့ အမတ်ကြီးအိမ် သွားကြဦးလေ။ သူ့ကို သွားတွေ့ဖို့ ကောင်းတယ်။ ညကလည်း ၂ ခေါက်တောင် ခင်ဗျားတို့ကို လာရှာတယ်။ သူ ဘာ ပြောချင်လို့လဲ မပြောတတ်ဘူး” ဟု အိမ်ရှင်က သတိပေးသည်။

ဟုတ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အမတ်ကြီးနှင့် တွေ့ရဦးမည်။ ရှမ်းပြည်မှာ ‘အမတ် ကြီး’ ခေါ်သော်လည်း အမှန်မှာ မြို့အုပ်ဖြစ်လေသည်။ သူသည် ဗမာဖြစ်လေသည်။

“ဟုတ်ကဲ့ ... ကျွန်တော်တို့ သွားချေဦးမယ်လေ၊ ဟိုစာပို့ကားလာရင်သာ ခဏ စောင့်ခိုင်းထားလိုက်ပါ”

“အင်း ... အင်း၊ စောင့်ခိုင်းထားလိုက်ပါ့မယ်။ မြန်မြန်ပြန်လာနိုင်အောင် ဘိုင်စကယ် ၂ စီး ယူသွားကြပါလား”

ရှမ်းပြည်တွင် အတော်အေးလေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့တည်းခိုသော ‘ရုံးမော်ဟိုး’ မှာ အုတ်တံတိုင်းနံရံဖြင့် ဘေးပတ်လည်ကာထားလေရာ နံရံအပြင်သို့ထွက်လျှင်ပင် ဆောင်းဝင်စလေကြောင့် အတော် ချမ်းလာသည်။ နှင်းတွေလည်း မှုန်မှုန်မှိုင်းမှိုင်း နေအောင် ဝေလျက်ရှိလေပြီး တစ်ဖက် ချိုင့်ဝှမ်းနယ်နိမိတ်ရှိ တောတန်းစိမ်းညိုညိုသည် နှင်းရိပ်ဝယ် ရေးရေးပေါ်နေလေ၏။

မှုန်ပြာသော နှင်းအထူဝယ် စက်ဘီး ၂ စီး သဏ္ဍာန်သည် လားရှိုးလမ်းပေါ် တွင် ပြေးလျက် နောက်ကုန်းမြင့်ကလေးပေါ်ရှိ မြို့အုပ် ဦးရှုခံအိမ်ရှေ့၌ ထိုးရပ်လေသည်။

ဦးရှုခံနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ နာရီဝက်ခန့် စကားကောင်းနေကြသည်။ သူက ကျွန်ုပ်တို့ လာသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကိုမေးသည်။ ကိုဘဟိန်းက ရှမ်းပြည်စာအုပ်ရေးရန် လှည့် လည် ကြည့်ရှုကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးကိစ္စ ဘာမှမပါကြောင်း ပြန်ဖြေသည်။ ဦးရှုခံကား အတော် ဖော်ရွေ၍ ကျွန်ုပ်တို့အား ကော်ဖီပူပူဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ အသွားအလာ ဂရုစိုက် ဖို့၊ ရှမ်းပြည်တွင် နိုင်ငံရေးမလုပ်ဖို့ စေတနာနှင့် သတိပေးသည်။ သူသည် စာပေ ဝါသနာပါ၍ တက္ကသိုလ်က သိပ္ပံမောင်ဝ၊ ဦးလူဘောင်း၊ သခင်နု စသော ပုဂ္ဂိုလ်များ

ကိုလည်း မေးသည်။ မောရစ်ကောလစ်ရေး 'နေဝင်ဘုရင်များ' စာအုပ်ကိုလည်း ဝေဖန်ချက်ပေးသည်။ သူနှင့်စကားပြောနေစဉ် သိန္နီက ရာဇဝင်ဘက်ဆိုင်ရာအမတ် Crime Minister ရောက်လာ၍ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အသိဖွဲ့ပေးလေသည်။

နောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဦးရှုခဲအားနှုတ်ဆက်ကာ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ နှင်းတွေကား တဝေတည်း ဝေလျက်ပင်ရှိသည်။ 'ရုံးမော်ဟိုး' တံတိုင်းဝတ်ခါးတွင် စာပို့ကားမှာ ကျွန်ုပ်တို့အား စောင့်၍နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ကားမှန်ဘောင်မှ လားရှိုးစုံထောက် မောင်စံမြင့်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြုံး၍နှုတ်ဆက်လေသည်။ သူကား ကျွန်ုပ်တို့ လားရှိုး ရောက်ကတည်းက တကောက်ကောက်လိုက်နေရသော စုံထောက်ဖြစ်သည်။ ကား ပေါ်တွင် ခရီးသည် ရှမ်းခြောက်ယောက်သာ ရှိသေးသည်။

“လူ သိပ်မရသေးပါကလားဗျ”

“ရှိပါတယ်။ အချို့ ဒမ်ဒေတေရှင်” မှာ စောင့်နေကြလိမ့်မယ်။ ဝန်စည်စလယ် တွေသာ တင်ကြပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ အခုထွက်မှာပဲ” ဟု ဒရိုင်ဘာက စီးကရက်ကိုဖွာရင်း ပြောလေသည်။

အိမ်ရှင် တရုတ်တွေကလည်း သားရေသေတ္တာ၊ အိပ်ရာလိပ်များကို အတွင်းက သယ်ယူလာကြသည်။ စုံထောက်လည်း ကူညီ၍သယ်သည်။ စုံထောက်ကား ငါးရက် လောက် လားရှိုးတွင် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူလိုက်နေ၍ အတော်ကလေး အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်နေသည်။ ဝန်စည်စလယ်တွေ အကုန်တင်ပြီးလျှင် ဒရိုင်ဘာလည်း ကားကို တရူးပုန်းနှင့် စက်နှိုးလိုက်လေသည်။ အိမ်ရှင်တရုတ်တွေကား ကျွန်ုပ်တို့အား လွမ်းသည့် ဟန်ဖြင့် မဲပြီးပြုံးကာ ကြည့်နေကြသည်။

“ကျွန်ုပ်တို့ သွားဦးမယ်။ အပြန်ဝင်ဖို့ အချိန်ရရင် ဝင်ခဲ့ပါဦးမယ်။ ခင်ဗျားတို့ ဧည့်ခံတဲ့ တရုတ်လက်ဖက်ရည် မွှေးမွှေးကိုဖြင့် အမြဲသတိရနေမှာပဲ။ ဟဲ ... ဟဲ။ သွားဦးမယ်နော်”

“ဟုတ်ကဲ့ ... ဟုတ်ကဲ့၊ နောက်လာလည်း ဒီမှာပဲ တည်းကြပါ။ ဗမာနဲ့ တရုတ်ဟာ အတူတူပါပဲ။ ကဲ ... ကဲ၊ သွားပေးဦးတော့”

ကားလည်း တရူးပုန်းအော်ကာ ထွက်သွားလေသည်။ အုတ်တံတိုင်းကြီး အတွင်းမှ အချွန်အတက်တွေနှင့် 'ရုံးမော်ဟိုး' လည်း မှုန်တဝါးဝါး နှင်းတိုက်အကြားမှ

* ဗမာပြည်ကတင်ပို့သော လက်နက်တွေသို့လှောင်ရာကို 'ဒမ်ဒေတေရှင်' ဟု ခေါ်ကြသည်။ လက်နက်တွေကို ဒမ်ဒေတေရှင်မှတစ်ဆင့် တရုတ်ပြည်သို့ ကားနှင့် တင်ပို့သည်။

တစ်စစ ကွယ်ပျောက်ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ကားသည် ဗမာ-ယူနန် လမ်းမကြီးတွင် တငြိမ်ငြိမ် ပြေးလျက်ရှိလေသည်။

လားရှိုးဟောင်းကား မြို့ဟူ၍သာဆိုသော်လည်း ရွာတန်းရှည်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ မီးရထား ဘူတာရုံရှိသော လားရှိုးသည်ကား စည်ကား၍ မြို့နှင့်တူလေသည်။ လားရှိုးသစ်နှင့် လားရှိုးဟောင်းကား ၃ မိုင်လောက် ဝေးသည်။ 'လွယ်ရိုး' ဟုခေါ်သော လာဂျီဟောင်းမှာ ယခု တရုတ်ပြည်သို့ လက်နက်တွေတင်မှ ဆိုင်တွေ နွားတွေနှင့် စည်ကားနေသည်။

ကားသည် Tung Oil Tree ခြံတစ်ခြံကိုကျော်လျှင် ကုန်းမြင့်ကမူလေးပေါ်ရှိ လက်နက်ရုံကို မြင်ရသည်။ လမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် စီရီရီဆိုင်၍ထားသော လက်နက်တင် လော်လီကားများကို တွေ့ရသည်။ အားလုံး ကားအစီး တစ်ရာကျော်၊ နှစ်ရာကျော်လောက် ရှိမည်။ အချို့ကားတွေလည်း တရုတ်ပြည်သို့သွားဆဲ၊ လက်နက်ရုံ တိုက်ကား တိုက်ကြီးတာကြီးမဟုတ်ဘဲ သစ်သား၊ သွပ် အဆောက်အဦများသာ ဖြစ်လေသည်။ အခွင့်မရှိ မဝင်ရဘဲ အပေါက်ဝတွင် စစ်ပုလိပ်များ စောင့်လျက်ရှိသည်။ လက်နက်ရုံကျော်ကျော်တွင် ခရီးသည် ၉ ဦးခန့် တက်လာသည်။

“ဘာပြုလို့လဲ၊ ခင်ဗျား သိန်းနီ မလိုက်ဘူးလား”

“ဟင့်အင်းဗျ၊ ကျုပ်လိုက်ဖို့ မလိုဘူး။ ဟိုဘက်ဆိုတော့ ဗြိတိသျှပိုင် မဟုတ်ဘူး။ သိန်းနီစော်ဘွားနဲ့ဆိုင်တယ်။ ကျုပ်တို့က လားရှိုးလောက်သာ တိုက်ရိုက်ဆိုင်တာ။ ဒါပေမဲ့ ဟို (Crime Minister) ပါသားပဲ။ ကိုဘဟိန်းတို့ လာတယ်ဆိုလို့ သိန်းနီက တမင်တကာ လာရတာ” ဟု ဦးထုပ်ကာကီရောင်ကို ဆောင်းထားသော ရာဇဝတ် အမတ်ကို မေးငေါ့ပြလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ယခုမှပင် ကားထဲပါလာသော ရှမ်းရာဇဝတ်အမတ်ကို သတိထားမိကြသည်။ သူသည် ရုံးမော်ဟိုးက ထွက်ခါစက တက်လိုက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် ကျွန်ုပ်တို့အား ကြည့်၍ ပြုံးနေလေသည်။

“ကဲ ... ကိုဘဟိန်း၊ ကိုဌေးမြိုင်တို့ သွားကြပေဦး” ကားလည်း ထွက်ခါစ ဖြစ်လေရာ စုံထောက်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား လက်ပြရင်းကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ နှင်းရိပ်ဝယ် ဝင်းဝါသော နေရောင်ခြည်သည် တလွင်လွင်ပေါ်လေပြီ။ အေးစိမ့်သော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် တက်သစ်နေပူတို့လည်း တိုက်ခိုက်ကြလေပြီ။ ကားသည် ကဖြည်းဖြည်း လားရှိုးနှင့် ဝေးခဲ့လေပြီ။

လားရှိုးနှင့် သိန်းနီကား မိုင် ၃၀ ခန့် ဝေးလေသည်။ ကားသည် တောင်မြင့်သို့ ကွေ့ကာပတ်ကာနှင့် ဝေ့ကာဝိုက်ကာနှင့် တက်လေပြီ။ တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင်ကား ညိုညိုမှိုင်းသော တောင်တန်းကြီး၊ မြူမင်းလွင်တို့ဖြင့် ရိရိမှုန်သော တောရိပ်တောင်ရိပ်၊ အလေ့ကျပွင့်ချင်တိုင်းပွင့်နေသော တောပန်းများ၊ ငွားငွားစွင့်နေသော ကျွန်းပင်ကြီးများ၊ တောင်ခြေဆင်ခြေလျှော့ရှိ ကတ်ကတ်သတ်သတ် လယ်ကွင်းများ။

ချိုင့်ဝှမ်းများကို ဆင်းသည့်အခါ ဆင်းသည်။ ကုန်းမြင့်များကို တက်သည့်အခါ တက်သွားသည်။ စမ်းချောင်းကလေးတွေကို ဖြတ်သွားသော တံတားကလေးများကို လည်း ဝေါခနဲ ကျော်လွှားခဲ့ကြသည်။ လမ်းဘေးတွင် သက်ငယ်တဲ ၂ တဲ၊ ၃ တဲဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ရှမ်းရွာကလေးများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ နေလည်း အတော်မြင့်ခဲ့ လေရာ ရှမ်းပြည်သည် သာယာ၍နေသည်။

၁၅ မိုင် ကျော်ကျော်ခန့် မောင်းမိလျှင် ကတ္တရာလမ်းပျောက်၍ မြေလမ်း ရောက်လာလေသည်။ အကွေ့အကောက်လည်း အတော်များလာသည်။ လမ်းကြမ်း၍ အကွေ့အကွေ့တွင် ယိမ်းထိုးကာ ကားဆောင့်လှသည်။

သို့နှင့် ကိုးနာရီခွဲလောက်တွင် သိန်းနီမြို့သို့ နီးလာပြီ။ ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်လက်တက် တစ်ခုကို ဖြတ်သွားသော သံတံတားကိုကျော်လျှင် တောင်ကုန်းမြင့် မညီမညာမှ အစုလိုက်အစုလိုက် အိမ်ကလေးတွေနှင့် သိန်းနီမြို့၏ ရှုမျှော်ခင်းကို မြင်ရလေသည်။ အတော်ကလေး သွားမိလျှင် ရာဇဝတ်သားကို သစ်ပင်တွင် ကြိုးနှင့်ချိ၍ သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်စီရင်ရာ မြို့ပြင်လူသတ်ကုန်းသို့ ရောက်လေသည်။ နောက် တဖြည်းဖြည်း ကားသည် မြို့ထဲသို့ဝင်လာလေသည်။ အိမ်တွေကား တိုက်တာ အဆောက်အဦများ မဟုတ်ကြ။ ပျဉ်ထောင်သွပ်မိုးသာ ဖြစ်ကြသည်။ အများဆုံးမှာ သက်ငယ်အိမ်များပင်။ ရှမ်းတွေကား ဆင်းရဲလှသည်၊ မွဲလှသည်။

ထိုနေ့ကား ဈေးနေ့ဖြစ်သဖြင့် သွားကြလာကြ ဝယ်ကြခြမ်းကြသဖြင့် အထူး စည်ကား၍နေလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကားသည် စာတိုက်၌ရပ်လေသည်။ ခရီးသည် အချို့ ဆင်းကြလေသည်။ ကားမှာ ကွတ်ခိုင်သို့သွားသော စာပို့ကားဖြစ်၍ စာတိုက်တွင် စာများ ထားခဲ့ပြီးလျှင် ဆက်၍မောင်းလေသည်။ သိန်းနီတွင် တည်းစရာ ထမင်းဆိုင် ကောင်း မရှိ၍ မိုလ်တဲတွင် ကျွန်ုပ်တို့အား ထားပစ်ခဲ့ရန် ဒရိုင်ဘာအား ပြောပြထားရ လေသည်။ ကားသည် တစ်ဖန် ဇော်ဘွားရုံးတွင်ရပ်ရာ ရာဇဝတ်အမတ် ဆင်းလေ သည်။ သူကား ကျွန်ုပ်တို့အား ပြုံးကာ “နောက်လည်း လာလည်တာပေါ့” ဟု နှုတ်

ဆက်၍ ဆင်းသွားလေသည်။

ကားသည် ကုန်းမြင့်သို့ ကွေ့ကာဝိုက်ကာ တက်ပြန်လေသည်။ အတော် ကလေး တက်မိ၍ သားသားနားနား အုတ်ကြွပ်အနိမ့် တိုက်တစ်တိုက်ရှေ့သို့ ရောက် လျှင် ကားရပ်လေ၏။

“ကဲ ဆရာတို့ ဒါ ဗိုလ်တဲပဲ ဆင်းကြပေတော့”

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဝန်စည်စလယ်များကို အောက်သို့ချကြသေလည်။ ကုန်လျှင် စာပို့ကားလည်း ‘ကွတ်ခိုင်’ သို့ ဆက်မောင်းသွားလေသည်။

“ဗိုလ်တဲကတော့ စတိုင်ပဲဗျို့၊ နေလို့သိပ်ကောင်းမှာပဲ” ဟု ကိုဘဟိန်းက သားနားလှသော ဗိုလ်တဲကို သဘောကျနေလေသည်။

“ဒါထက် အစောင့်လူလည်း တစ်ယောက်မှ မမြင်ရပါကလား”

“အေးဗျ၊ အထဲဝင်ကြည့်ရအောင်”

ကျွန်ုပ်တို့ ၂ ယောက် အထဲသို့ ဝင်ကြည့်ကြသည်။ အတွင်းရှိ အိမ်ထောင် ပရိဘောဂ အခန်း၊ အိပ်ခန်းတို့မှာ အထူး သပ်ရပ်လှသည်။ ၃ ခန်း ရှိသည့်အနက် ၁ ခန်းသာ လူရှိပြီး ၂ ခန်းမှာ အားနေသည်။ လူရှိသည်ဆိုရာမှာလည်း အဝတ်အစား သေတ္တာတွေမြင်၍ ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ တည်းခိုသူကား အပြင်သို့ထွက်နေဟန် တူသည်။

“သိပ်ကောင်းတာပဲဗျို့။ ဗိုလ်တဲက သိပ်ဟန်ကျတာပဲ။ ဟောဒီကနေ လာ ကြည့်စမ်း။ မြို့ဟာ ဘယ်လောက်လှသလဲ” ဟု ကိုဘဟိန်းက ပြတင်းပေါက်မှ ကျွန်ုပ်အား ခေါ်လေသည်။

စိမ်းစိမ်းညိုညို တောင်တန်းကြီးမှ တသွင်သွင်ကျနေသော ရေတံခွန်များကို နောက်ကျော့လျက် သိန္နီမြို့သည် ပန်းချီကားပမာ လှပနေလေ၏။

“အေးဗျို့ လွတ်နိပ်တာပဲ။ လာ ဝန်စည်စလယ်တွေ အပေါ်တင်ရအောင်။ အစောင့်လည်း တစ်ယောက်မှ မတွေ့ပါလား”

ထိုအခိုက် ခြေသံကြား၍ လှည့်ကြည့်မိရာ ရှမ်းကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့ရလေ သည်။ သူသည် “ဘာလိုချင်လို့လဲ” ဟု ဝဲဝဲဖြင့် မေးသည်။

“အခန်းလိုချင်တယ်”

“မရနိုင်ဘူး၊ နေရာမရှိဘူး”

“ဘာပြုလို့လဲ အခန်း ၂ ခန်း လွတ်နေတာပဲဟာ”

ရှမ်းကြီးသည် ပါးစပ်ဖြင့်မဖြေ၊ အင်္ဂလိပ်ပုံနှိပ်စာလုံးဖြင့် ရိုက်ထားသော စာရွက် တစ်ရွက်ကို လာပြလေသည်။ စာအဓိပ္ပာယ်မှာ နယ်ခြားအရာရှိ အင်္ဂလိပ် ၂ ယောက် ဗိုလ်တဲတစ်ခုလုံးကို Reserved လုပ်ထားသောကြောင်း ဖြစ်လေသည်။ သူတို့ တစ်တွေ လောဘကြီးလှသည်။ ၂ ယောက်တည်းနှင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေထိုင်ရန် တစ်တဲလုံးကို သီးသန့်လုပ်ထားသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကား ဘာမျှ မတတ်နိုင်တော့။ အခုမှ ခက်ပြီ။ တည်းစရာလည်း မရှိ။ ကွတ်ခိုင် ဆက်သွားစရာလည်း ကားမရှိတော့။ ကျွန်ုပ်တို့ ၂ ယောက်လည်း စိတ်ပျက် ပျက်နှင့် အပြင်ထွက်ကာ သားရေသေတ္တာတွေပေါ်ထိုင်၍ မိုင်နေကြရတော့ သည်။ နေကလည်း ပူလာလေပြီ။ နောက်ဆုံး အကြိတ်တစ်ခုရသည်။ မြို့ထဲသို့ ပြန်သွား ၍ ဗမာအိမ်တစ်အိမ်ရှာရန် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်တဲစောင့်ရှမ်းကြီးအား ကျွန်ုပ်တို့ ဝန်စည် စလယ်တွေကို ထမ်းပိုးပြင်ဆင်၍ တောင်အောက်မြို့ထဲသို့ပို့ပေးရန် တောင်းပန်ရတော့ သည်။ မြို့ထဲနှင့် ဗိုလ်တဲမှာ ၁ မိုင်လောက် ဝေးသည်။

စိတ်ပျက်လက်ပျက်နှင့် လမ်းလျှောက်သွားကြသည်။ နေကလည်း ခေါင်းပေါ် တည့်တည့်ရောက်နေ၍ အတော်ပူသည်။ အထမ်းသမား ရှမ်းကြီးမှာလည်း သနားစရာ၊ ချွေးတွေရွဲလျက်၊ ကျွန်ုပ်တို့မှာလည်း စိတ်ပျက်စွာနှင့် -

“ဟေ့ ဆရာတို့ ရပ်ကြပါဦး ရပ်ပါဦး”

နောက်မှခေါ်သံသည် ခြေကို တုံ့စေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အားခေါ်သော ရှမ်း ပုလိပ်သည် အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာလေသည်။

“ခင်ဗျားတို့ ဘယ်သွားကြမလို့လဲ”

“ဈေးဘက်ကိုသွားမလို့”

“ဒါဖြင့် ရုံးခဏ လိုက်ခဲ့ပါဦး”

ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဘာမျှ ပြန်မပြောဘဲ သူခေါ်ရာသို့ လိုက်ခဲ့ကြသည်။ မကြာမီ ကျူထရံကာ၊ မိုးနှင့် တဲတစ်တဲသို့ ရောက်သည်။ အတွင်းတွင်ကား ရှမ်းပုလိပ် ၁၁ ယောက်ခန့်နှင့် အကြီးအကဲတစ်ယောက်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုတဲကား တရုတ်ပြည် လက်နက်တင် ကားအသွားအလာများကို မှတ်သော စခန်းဖြစ်လေသည်။ ကားတစ်စီး လာလျှင် ဝါးလုံးရှည်တစ်ခုနှင့် တား၍ရပ်စေကာ အခွင့်ပြုမှ သွားရသည်။

“ခင်ဗျားတို့ ဘယ်သွားကြမလို့လဲ” ဟု အကြီးအကဲလုပ်သူက မေးသည်။

“သိန္နီကနေပြီး ကွတ်ခိုင်၊ မူဆယ်၊ နမ့်ခမ်း၊ ဗန်းမော်အထိ သွားမယ် စိတ်ကူးတယ်။”

ခရီးလမ်းပန်းကြည့်လိုပေါ့” ဟု ကိုဘဟိန်းက အေးဆေးစွာဖြေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ နေရပ်၊ မိဘအမည် စသည်တို့ကို မှတ်ထားသည်။ နောက် “ခဏ နေဦး၊ တော်ကြီးဘုရားနဲ့ သွားတွေ့ဦးမယ်” ဟုပြောကာ စက်ဘီးစီး၍ ဟော်နန်းဆီသို့ ထွက်သွားသည်။ စော်ဘွားကို တော်ကြီးဘုရားဟု ခေါ်ကြသည်။ ဟော်နန်းကား သိပ်မဝေးလှ၊ တစ်နာရီခန့်ကြာလျှင် စာရွက်တစ်ရွက်ကိုင်၍ ပေါက်လာသည်။

“တော်ကြီးဘုရား အမိန့်တော်ချမှတ်တော်မူတယ်။ ခင်ဗျားတို့ ဒီနယ်မှာ မနေ နိုင်ဘူး။ ရှေ့ဆက်သွားလို့လည်း မဖြစ်ဘူး။ ဒီကနေ ပြန်လှည့်သွားရင် ကောင်းမယ်” ကျွန်ုပ်တို့ အံ့အားသင့်နေကြသည်။

“မှန်းစမ်း၊ ဘယ်လိုအမိန့်တုံး”

လျှောက်လွှာစာရွက် ၄ မျက်နှာအပြည့် ရှမ်းဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော အမိန့်စာကို ပြလေသည်။

“ခင်ဗျားတို့ ပြန်သာပြန်ကြပါဗျာ။ နောက်ပြီး ရှေ့ဆက်သွားမယ်ဆိုရင်လည်း အသွားအလာမကောင်းလေတော့ တော်ဘုရားကြီးက (Responsibility) မယူနိုင်ဘူး” အချို့သတ်၍နှင့်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့သိပါ၏။

“ကျွန်တော်တို့ စော်ဘွားကြီးနဲ့ မတွေ့နိုင်ဘူးလားဗျာ” ဟု ကိုဘဟိန်းက မေးသည်။

“မတွေ့နိုင်ဘူး။ စော်ဘွားကြီး သိပ်အလုပ်များနေတယ်။ မအားဘူးလေ၊ မတွေ့ နိုင်ဘူး”

“ဘာလုပ်နေလို့တုံး”

“စော်ဘွားကြီး ဖဲရိုက်နေတယ်”

ကျွန်ုပ်တို့ကား ဒေါသလည်းထွက်၊ ရယ်လည်းရယ်ချင်လှ၏။ သို့ရာတွင် မတတ်နိုင်တော့။

“ဒီကနေ့တော့ဗျာ ဈေးနေ့မို့ နေပါရစေဦး၊ မနက်မှပဲ ပြန်ပါရစေ” ဟု ကျွန်ုပ် က အတွန့်တက်လိုက်သည်။

“မဟုတ်ဘူးဗျ၊ ပြန်ကြပါ”

“မပြန်ရင်ကောဗျာ”

“ဖမ်းချုပ်မှာပေါ့”

ကျုပ်တို့ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အကြည့်ချင်းဆုံနေကြသည်။ ကိုဘဟိန်း

ကား သုန်မှုန်လျက် ဒေါသထွက်နေဟန်ရှိ၏။

“ပြန်လို့ဘယ်ဖြစ်မလဲဗျ။ ကားမှ မရှိဘဲ” ဟု ကိုဘဟိန်းက ခပ်ထန်ထန် ပြောလိုက်သည်။

“ကားရမယ်လေ။ ကျုပ်တို့ရှာပေးလိုက်မယ်”

ပြောရင်းဆိုရင်းပင် တရုတ်ပြည်မှ လက်နက်တွေချပြီး၍ အလွတ်ပြန်လာသော လော်ရီတစ်စီးကို ရပ်စေ၍ ကျွန်ုပ်တို့အား တင်လွှတ်လိုက်သည်။ ထိုင်စရာလည်း မရှိ။ နွားသားရေ ဂုန်အိတ်စုတ်များဖြင့် နံစော်လှသည်။ ကားဘော်ဒီအိမ်မှာ ပျက်နေ သဖြင့် ဟိုယိမ်းသည်ယိမ်းဖြင့် အနေရဆိုးလှသည်။ ဒရိုင်ဘာကလည်း လားရှိုး ရောက် ချင်ဇောနှင့် အပြင်းမောင်းသည်။ ကျွန်ုပ်တို့တစ်တွေကား သေတ္တာထဲထည့်၍ ခလောက် သကဲ့သို့ ဒုက္ခကို ခံစားနေရသည်။

သို့ရာတွင် ကားသည် သိန္နီမှ ဝေးသည်ထက်ဝေးလျက် ဗမာယူနန် လမ်းမ ကြီးပေါ်တွင် ပြေးလျက်ရှိလေသည်။

ကမ္ဘောဇ မဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၈၇-၈၈။

မဲနယ်တောင် စိမ်းပြာရောင်

(က)

ဟိုပုံးမြို့ကလေး၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျွန်တော်ကြိုက်သည်။ ကျွန်တော်မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်သားဖြစ်၍ ချောင်း၊ မြစ်၊ လယ်ကွင်း၊ ဗေဒါ၊ ကျူပင်၊ ဓနိ၊ လမု တို့ဖြင့် ကြီးပြင်းရသည်ဖြစ်ရာ ယခု ရှမ်းပြည်၏ တောတောင်တို့ဖြင့် ပွေ့ဖက်ရသော အခါ ဆန်းသစ်နေခဲ့သည်။ ကျွန်တော့်အဖို့ မြေကြီးအနီရောင်ကပင် ဆန်းသစ်နေသည်။ အားလုံး ဆန်းသစ်နေသည်ပဲ ဆိုလိုက်ကြပါစို့။

ဟိုပုံး-တောင်ကြီး ကားလမ်းဆားမှ တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ ဘုရားအို၊ ဘုရားပျက် များ၏ ပုံ၊ ကြက်သွန်ဖြူခင်းများ၏ ပုံများကို ကျွန်တော် ရေးဆွဲသည့်အကြောင်းကို ပန်မဂ္ဂဇင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးပြီ။ ပျဉ်ပြားတစ်ချပ်တည်းကျန်သည်။ ခံစားမှုရှိမှ ရေးတော့ မည်ဟု စိတ်ကူးထားသည်။ ကျွန်တော့်မှာ ပန်းချီဆရာတစ်ယောက် မဟုတ်၍ ပန်းချီ ပစ္စည်းက ဘာမျှ ရှိသည်မဟုတ်ရာ ပါသမျှလေးကို ချွေတာရမည်။

ကျန်သည့် ပျဉ်ချပ်ကို မသုံး။

ပန်းပွင့်၊ စေတီပြို စေတီပျက်၊ ကြက်သွန်ခင်း စသော ကားသုံးကား ရေးပြီး သည်။ ပန်းချီလက်ရာက တစ်ကားတစ်မျိုး ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်နေမိသည်။ ပန်းပွင့် ကားမှာ မြင်ရသည့်အတိုင်း ကြည့်ရေးသည်။ ပန်းပွင့်၏ နုပျိုခြင်း၊ လတ်ဆတ်ခြင်း၊ လှပခြင်း၊ အေးငြိမ်းခြင်း စသည်တို့ကို ခံစားရသည့်အတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ စေတီပြို စေတီပျက်များကို ရေးရာတွင် စုတ်တံနှင့် ဆေးများ မေ့ကျန်ခဲ့သဖြင့် ကားချပ်ပေါ်တွင် ခဲရာဖြင့် လျာထားသော ပုံပန်းကောက်ကြောင်းကို အခြေခံပြီး ခံစားမှုဖြင့် မှတ်သား ထင်စွဲကျန်နေသော စိတ်ကူးစေရာ ဖော်ပြခဲ့သည်။ လက်ရာတစ်မျိုး ဖြစ်နေသည်။

အုတ်ရောင်ဟောင်းဟောင်း၊ မည်းမည်းမှိုင်းမှိုင်း ဖြစ်သော်လည်း နာရီပိုင်းခြား၍ အိမ်ပြန်ရောက်မှရေးသော် ဆေးရောင်တို့မှာ မည်းမည်းက မီးခိုးရောင်၊ အုတ်အဟောင်းရောင်က လိမ္မော်ရောင်၊ အစိမ်းရင့်သစ်ပင်က အစိမ်းနု၊ ကောင်းကင်က အပြာနုမှန်သားရောင် စသည်ဖြင့် သစ်လွင်နေသည်။ နုနေသည်။ အဟောင်းသဘော၊ ရင့်အိုခြင်းသဘောက သိပ်မပါ။ စောင်းနေသော စေတီ၊ ငှက်မြတ်နား မရှိတော့သော စေတီတို့ ကိန်းဝပ်ရာ တောင်ကုန်းသို့လာစဉ်က နံနက်ခင်းမှာ နုပျိုလတ်ဆတ်နေသဖြင့် ပန်းချီစိတ်ကူးထဲသို့ ယင်း နုပျိုလတ်ဆတ်မှု ကူးစက်သွားလေသလား မသိ။ ဟောင်းအိုခြင်း၊ ရင့်ခြင်းတို့ မပါဘဲ ဖြစ်သွားလေသလား။ အနုပညာအလုပ်သည် ခံစားမှုအလုပ်ဖြစ်ပေရာ ခံစားမှုစေစားရာ စိတ်ကူးက စုတ်ချက်လက်ရာအဖြစ် ပြောင်းလဲ ဘာသာပြန်လိုက်သည်ထင်သည်။ စုတ်ချက်တို့မှာ ပိုလွတ်လပ်သည်။ ဆေးရောင်စပ်ရာတွင်လည်း ပို၍လွတ်လပ်သည်။ စေတီပျက်များ၏ ပုံပန်းကို ဖော်ရာတွင်သာ ကောက်ကြောင်းကို ထည့်ပြီး ပုံမပျက်ရအောင်ထိန်းသည်။ သိပ်လွတ်လပ်ခွင့်မပေး။ ပုံပန်းကောက်ကြောင်းရာကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးလိုက်လျှင်လည်း ဘယ်မှာ နဂိုမြင်ကွင်း ပေါ်တော့မည်နည်း။

ယင်းကောက်ကြောင်းပုံနှင့် စုတ်ချက်၊ ဆေးစပ်တို့ကို သင့်မြတ်အောင် ဆေးစပ်ပေးရသည်။ ကြက်သွန်ဖြူခင်းကားတွင် ပန်းပွင့်ကားကဲ့သို့ပင် မျက်မြင်အတိုင်း ကြည့်၍ပုံဖော်သည်။ သို့သော် ဆေးများကို စုတ်ဖြင့်ပုံချကာ တင်ထားပြီး အိမ်ပြန်ရောက်မှ ပုံထားသောဆေးများပေါ်တွင် ထပ်၍ရေးသည်။

စေတီပျက်ပုံကားတွင် စိတ်ကူးဆေးရောင်များကတော့ ထုံးစံအတိုင်း ပါမြဲပါလျက်ရှိခဲ့သည်။ ထုံးစံအတိုင်းဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်၊ ကျွန်တော် လုပ်နေကျ ခံစားမှုနှင့် ခံစားမှုမှ စေသော စိတ်ကူးတို့ကို ချုပ်၍မထားဘဲ ရေးဖွဲ့တတ်သည့် ကျွန်တော့် အနုပညာဝသီကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို့ ရေးဖွဲ့ရာတွင်လည်း ယင်းဝသီဖြင့် လုပ်တတ်သည်။ မကြိုက်မှ မကြိုက်ကရာ။ ကျွန်တော်၏ စာပေဟန်၊ လက်သံ၊ လက်ရာတို့ မည်သို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို သုံးသပ်ကြည့်မိပေသည်။

(ခ)

စနေ၊ တနင်္ဂနွေ မဟုတ်သော တစ်နေ့လယ်တွင် အိမ်ရှင် ကိုစံဖေက ဟိုပုံးနှင့် သိပ်မဝေးသော ရေထွက်သို့လိုက်ပို့သည်။ ပင်လုံ၊ မိုင်းပွန်၊ လွယ်လင် စသော မြို့ကလေးများသို့ ယခင်အခေါက်ကလိုက်ပို့၍ ရောက်ဖူးခဲ့ပြီ။ သိပ်မဝေးလှ။ ရေထွက်မှာ

သုံးလေးမိုင်ခန့်သာ ဝေးမည်ထင်သည်။ တောင်ကြီးမှ ကျိုင်းတုံသို့သွားရာ ကားလမ်း
 ဘေးတွင်ရပ်ကာ အနိမ့်သို့ လမ်းလျှောက်ဆင်းသွားရသည်။ လယ်ကွင်းအလယ်
 စမ်းချောင်းကလေးတစ်ခုကို ဖြတ်ရသည်။ စမ်းချောင်းအကွေ့တွင် ရေအားဖြင့် ဒလက်
 လည်သော ရေအိမ်တစ်ခုကို တွေ့ရသည်။ ထို့နောက် ရေထွက်ဦးသို့ ရောက်သည်။
 ဟိုပုံးရေထွက်ဦးဟု အများကသိကြသည်။ လွိုင်လင်ကားလမ်းက တောင်ပေါ်တွင်
 သွားသည်။ ကားလမ်းမှကြည့်လျှင် ရေထွက်ကိုမမြင်နိုင်။ ကားလမ်းအောက်တွင်
 ဖြစ်သည်။ စမ်းရေ၏ စတင်ကျဆင်းရာနေရာကို ရေထွက်ဟု ခေါ်ကြဟန်ဖြစ်သည်။
 ယင်းစမ်းရေကျရာ နေရာလေးမှာ အုပ်ဆိုင်းသိပ်သည်းသော ကျောက်တောင် သစ်ပင်
 အောက်တွင် ဖြစ်သည်။ သစ်ပင်တို့ကထူထပ်၍ မှောင်နေသည်။ မည်းနေသော
 ကျောက်တုံးများဖြင့် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှိနေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရေချိုးကြသည်။
 ရေက အေးလိုက်သည်ဖြစ်ခြင်း။ အခြားနေရာများတွင် လင်းသလောက် ယင်း
 ကျောက်တုံးများနေရာတွင် မှောင်နေသည်။ ရေက အေးနေသည်။ သိပ်သည်းစိမ်းနက်
 သော သစ်ပင်နွယ်တန်းတို့က ရေကို ထိနမ်းလျက်ရှိသည်။ ဤကား ထူးခြားသော
 အလှပင်။ စမ်းရေများ (ဘယ်က စီးကျလာသည် မသိ) ကျသောနေရာမှာ တောင်၏
 လိုဏ်ခေါင်းလားမသိ။ ကျေးငှက်များ၏ မြည်ကြွေးသံ ကြားနေရသည်။ တကယ့်
 တောကြီးမျက်မည်းထဲ ရောက်နေရသကဲ့သို့ပင်။ စမ်းရေထွက် အပေါ်ကားလမ်းဆီမှ
 တရှိရှိမြည်သော ကားဘီးပွတ်သံကို သဲ့သဲ့ကြားနေရသည်။

သည်တော့မှ ကျွန်တော်သည် ဤ လှပဆန်းသစ်သော ရေထွက်မြင်ကွင်းကို
 ပန်းချီရေးချင်သောစိတ်က ဝင်လာတော့သည်။ ဘာမျှ ပါမလာ။ လိုလိုမည်မည် ထည့်
 လာသော ရောင်စုံခဲတံနှင့် သွားလေရာယူနေကျ မှတ်စုစာအုပ်ကို ထုတ်ရသည်။
 စမ်းချောင်း အကွေ့တစ်လျှောက် လမ်းလျှောက်ကာ ရေထွက်ကို အဝေးမှကြည့်ပြီး
 ခဲတံနှင့် ကောက်ကြောင်းခြစ်သည်။ ဒါပဲ။

ကျွန်တော်ထိုင်နေရာ မြက်ခင်းဆေးရှိ စမ်းချောင်းရှိ ရေအရောင်မှာ အဝါရင့်။
 အနီးကပ်ဖြစ်၍ ကမ်းကျယ်ကျယ်၊ ရေထွက်ရှိရာသို့ စမ်းချောင်း တဖြည်းဖြည်း ဝေး
 သွားလေ ကျဉ်းကျဉ်းသွားသည်။ အဝေးတွင် ရေထွက်မှာ တောင်ခါးပန်းကြီးအောက်မှ
 နက်မှောင်သော၊ စိမ်းမှိုင်းသော၊ အပြာရင့်ကျောက်ဆောင် ကျောက်တုံးတို့ ဝိုင်းပတ်
 ခြံရံထားသော စမ်းရေထွက်။ အလင်းရောင်တွင် စိမ်းသော မြက်ခင်း၊ ဝါသော
 စမ်းချောင်း၊ မြင့်မားသော၊ စိမ်းသည့်နေရာ စိမ်း၊ မြေနီနှင့်ရောကာ လိမ္မော်ရောင်၊

ပန်းနုရောင်၊ ကျောက်သားပေါ်စွဲနေသော တောင်ကမ်းပါးနက်ပြာတို့၏အလယ်မှ မည်းနက်သော ရေထွက်နေရာ သေးသေးလေး။ ဤပုံသဏ္ဍာန် ဖွဲ့စည်းမှုဖြင့် ကောက်ကြောင်းရာ ခြစ်လိုက်သည်။ ရေထွက်အပေါ်ရှိ ကျွန်တော်ကြိုက်သော အရောင်အကွက်တို့ဖြင့် မွမ်းပြောက်ထားသော တောင်ကမ်းပါးယံကြီး၏ အဆင်အယင်ကို ပုံသေးလေး သက်သက်ကူးသည်။ နောက်တစ်နေ့ ဆေးဖြင့်ရေးသောအခါ မျက်မြင်ပုံကားချပ်ခံစားချက် မေ့ပျောက်သွားမည်ကို စိုး၍ဖြစ်သည်။ စမ်းချောင်းဘေးတွင် အကြာကြီးထိုင်ကာ မြင်ကွင်းကို ကြည့်နေမိသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် ရေးချလိုက်သည်။ ရေထွက်နေရာမှလွဲ၍ သူ့ပတ်ဝန်းကျင်အားလုံးကို နေရောင်တွင်မြင်ရသည့်အတိုင်း ဆေးရောင်နုနုဖြင့် ခြယ်လိုက်သည်။ ရေထွက်အပေါ်က တောင်ကမ်းပါးယံကြီးကိုလည်း ကျွန်တော်ခံစားသည့်အတိုင်း အကျယ်ကြီး တခမ်းတနား အပြောက်အမွမ်း ရောင်စုံဖြင့် ခြယ်သသည်။ တောင်အထက်က ကောင်းကင်ပင် နေရာမရှိတော့။ ဝါရင့်ပန်းချီဆရာကြီးများက ဘယ်သို့ ပြောမည်မသိ။ စိတ်ထဲက အာရုံခံစားသည့်အတိုင်း ကြံချလိုက်တော့သည်။

ပုံကားချပ်ပြီးလျှင် ထိုင်ကြည့်နေကြသော ရေထွက်သို့ အတူပါလာကြသူ တူမလေးများက ကျွန်တော့်ကားကို မျက်မှောင်ကြုတ်ကြည့်ကြသည်။ သိပ်သဘောကျကြဟန် မတူဟု သူတို့ကို အကဲခတ်လိုက်သည်။

“ကဲ ... ဝေဖန်ရေးဆရာတွေက ဘာပြောကြမလဲ” ဟု ပြုံးကာ သူတို့ကို စိန်ခေါ်လိုက်သည်။

အငယ်မက “ရေထွက်က သေးသေးကလေး”

ကျွန်တော် ကျေနပ်သွားသည်။ ကျွန်တော်က ရေထွက်ရုပ်ပုံကို အဝေးမြင်ကွင်းရေးခဲ့သည်။ သေးရမည်ပေါ့။ အနီးကပ်မြင်ကွင်းကို ရေးမည်ဆိုလျှင် အနက်ရောင်ကို အဖြူဖြင့်ရောကာ ရေ၏ အလင်းနှင့် အမှောင်ထင်ဟပ်ရိုက်ဆင်ပုံကို ဖော်နိုင်ရမည်။ တော်တော်ခက်မည်ထင်သည်။ ရေကိုရေးရတာ ခက်မည်။ ရေကို ရေနင့်တူအောင် ခြယ်တတ်လျှင် ကျွန်တော် ပန်းချီဆရာကြီးဖြစ်ပြီ။ သည်လောက် စွမ်းမည်မထင်။

တူမများက စမ်းရေတွင် ရေချိုးရသည်ကို ပျော်နေခဲ့ကြသည်။ သည်တော့ ရေတွင်းနေရာလေးကို အကျယ်ကြီး အသားပေး၍ အနီးကပ် ပုံဖော်ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်။ ကျွန်တော်က ရေထွက်၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို စွဲလမ်းသည်။ ခံစားမှု မတူကြ။ ခံစားမှုချင်း မတူကြသဖြင့် စိတ်ကူးထဲတွင် ထင်ဟပ်စွဲငြိသော စိတ်ကူးရုပ်ပုံချင်း ဘယ်မှာတူကြ